

Dézi Zsolt

A vámelejárások és a kapcsolódó intézkedések

NSZFI
NEMZETI SZAKKÉPZÉSI
ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI INTÉZET

A követelménymodul megnevezése:
Vám-és jövedéki alapok

A követelménymodul száma: 1981-06 A tartalomlelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-005-50

ÁRUNYILATKOZAT ADÁS

ESETFELVETÉS–MUNKAHELYZET

Az áru Közösség vámterületére való belépését követően rendezni kell annak vámjogi sorsát. A vámjogi sors rendezésének módját alapvetően az ügyfél akarata, szándéka határozza meg, vagyis az, hogy mit kíván tenni az áruval, miért hozta be a közösség vámterületére. A vámjogi sors rendezésének a módja valamilyen vám eljárás alá vonás, az áru jellegének és az ügyfél szándékának megfelelően. Ez a fejezet arra adja meg a választ, hol, és hogyan lehet kezdeményezni a vám eljárást, ki kezdeményezheti, milyen okmányokra van szükség, milyen fajtái vannak a vám eljárásoknak, mi történhet az árunyilatkozat benyújtását követően.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

Az áru vám eljárás alá vonását az adott vám eljárásra vonatkozó árunyilatkozat vámhatósághoz történő benyújtásával kell kezdeményezni.

Az áru vám eljárás alá vonására, a vámtartozás kiszabására, beszedésére, visszatérítésére és könyvelésére a vámhivatal jogosult. Az áru vám eljárás alá vonására az a vámhivatal az illetékes, amelynek illetékességi területén az árut vám eljárásra bejelentik, és az áru bemutatására sor kerül.

A VÁMÁRU–NYILATKOZAT

A vámáru–nyilatkozat valamely személy azon óhajának előírt formában és módon történő jelzése, hogy az árut adott vám eljárás alá kívánja vonni.

Általános formája az egységes vámokmány (EV).

Nyilatkozatot tevő az a személy, aki saját nevében tesz vámáru–nyilatkozatot, vagy akinek nevében a vámáru–nyilatkozatot tették.

Árunyilatkozat adása történhet:

- írásban
- elektronikus úton
- szóban
- egyéb módon, ráutaló magatartással (pl. a zöld folyosó használata a repülőtéren).

VÁMELJÁRÁSOKRA VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A vámeljárásokat normál vagy egyszerűsített eljárásban lehet lefolytatni. Ebben a szakaszban a normál eljárás menetével ismerkedhet meg részletesen, fontos azonban ismerni az egyszerűsített eljárások típusait, amelyek a következők:

- hiányos árunyilatkozat (amely azt jelenti, hogy az árunyilatkozat adatai hiányosak, vagy nincs csatolva valamennyi okmány);
- egyszerűsített nyilatkozattételi eljárás (az árunyilatkozatot adó az EV helyett az egyszerűsített eljárásra vonatkozó engedélyben meghatározott kereskedelmi vagy fuvarokmánnyal kezdeményezheti a vámeljárást alá);
- helyi vámkezelés (az engedélyes a vámhatóság által jóváhagyott nyilvántartásban való bejegyzéssel kezdeményezi a vámkezelést)

1. Írásbeli vámáru-nyilatkozat normál eljárásban

Az írásbeli vámáru-nyilatkozatot az erre a célra előírt hivatalos mintának megfelelő nyomtatvány felhasználásával kell elkészíteni. Lehetőség van eltérő formátum alkalmazására is, de azt engedélyeztetni kell. Az okmányt az árunyilatkozat adónak alá kell írnia és azon minden olyan adatot fel kell tüntetnie, amelyek a kért vámeljáráshoz szükségesek. A vámáru-nyilatkozatot a Közösség egyik hivatalos nyelvén kell kitölteni, amely elfogadható azon tagállam vámhatósága számára is, ahol az alakiságokat teljesítették. Vámáru-nyilatkozatot bárki tehet, aki a szóban forgó árut az illetékes vámhivatal elé állítja vagy állíttatja az összes melléklettel együtt. A vámáru-nyilatkozatot tevő személy vagy annak képviselője által aláírt vámáru-nyilatkozat vámhatóságnál történő benyújtásával az illető személy felelősséget vállal:

- a nyilatkozatban megadott adatok helyessége,
- a mellékelt okmányok hitelessége,
- az érintett vámeljárást alá vonással kapcsolatos valamennyi kötelezettség betartása tekintetében.

2. Árunyilatkozat benyújtása

Árunyilatkozatot bárki benyújthat

- aki a Közösség területén letelepedett személy (kivéve: árutovábbítás és ideiglenes behozatal esetén, valamint ha csak alkalmi jelleggel tesznek árunyilatkozatot, és a vámhatóság ezt indokoltnak tekinti);
- külön kötelezettség esetén meghatározott személyek kérhetik a vámkezelést (árutovábbítás, ideiglenes behozatal, alkalmi jelleg, illetve kétoldalú megállapodás esetében).

Annál a vámhivatalnál kell benyújtani, ahol az árut bemutatták.

Az árunyilatkozatnak tartalmaznia kell a vámjáráshoz, és az áruhoz kapcsolódó adatokat (az árunyilatkozat adattartalmára vonatkozó követelmények a VHR 37–38. sz. mellékletében, valamint VPOP tájékoztatóban vannak meghatározva), valamint csatolni kell az összes okmányt (pl.: számla; fuvarlevél; import engedély, származást igazoló okmány, egyéb okmányok), amely a vámjáráás lefolytatásához szükséges.

A következő képen bemutatásra kerül egy kereskedelmi számla.

MUNKANYELV

INVOICE

Cap and hat LTD

NANJING, China

Invoice date 01. March 2009
 Invoice Nr. CH00432/09
 Contact person Mrs Lee

Sap-ka-lap Kft
 1108 Budapest, Fő utca 100
 Hungary

Description	HS No.	Product No.	Order No.	Quantity	Unite price	Total Price
Baseball cap	650590	054	0067	1000 dozen	12 USD	12 000 USD
Baseball cap	650590	056	0068	600 dozen	12 USD	7 200 USD
Baseball cap	650590	058	0069	800 dozen	12 USD	9 600 USD
TOTAL				2 400		28 800 USD

DELIVERY ADDRESS	Sap-ka-lap Kft 1108 Budapest, Fő utca 100 Hungary
SHIPPERS AGENCY	CARTRANS
GROSS WEIGHT	12 000 Kg
NET WEIGHT	10 000 Kg
TOTAL PACKAGEES	120 CTNS
QUANTITY OF ITEMS	2 400 dozen
TERMS OF DELIVERY	CPT Budapest
TERMS OF PAYMENT	Before 20 of the next month due net

Cap and Hat LTD
 876 Ever Road,
 Nanjing China, 520412
lee@capandhat.com
www.capandhat.com

1. ábra. Egy kereskedelmi számla

Árunyilatkozat ellenőrzése

Az árunyilatkozat ellenőrzése az elfogadást megelőzően az alábbiakra terjed ki:

- árunyilatkozat adatai, illetve a kitöltés helyessége;
- csatolt okmányok adatai (EV 44. rovat);
- az egyes okmányok adatainak összehasonlítása.

Árunyilatkozat elfogadása

Az elfogadás tényét és időpontját (év, hó, nap, óra, perc pontossággal) az árunyilatkozaton fel kell tüntetni.

Árunyilatkozat módosítása, érvénytelenítése

Árunyilatkozat módosítása

Előfordulhat, hogy a vámeljárással során szükség van az árunyilatkozat adatainak módosítására. Ez az árunyilatkozat elfogadását megelőzően korlátozás nélkül megtörténhet, az árunyilatkozat elfogadását követően azonban meghatározott feltételekhez van kötve.

Nem kerülhet sor az árunyilatkozat módosítására:

- ha a vámhivatal értesítette a nyilatkozattevőt, hogy meg kívánja vizsgálni az árut,
- ha a vámhivatal megállapítja, hogy az árunyilatkozat adatai helytelenek,
- ha az árut kiadták.

Árunyilatkozat érvénytelenítése (a nyilatkozat visszavonása)

Az árunyilatkozat érvénytelenítésére akkor kerülhet sor, ha

- tévesen jelentették be az adott vámeljárással alá az árut, vagy
- már nem indokolt az adott vámeljárással

Vámvizsgálat esetén csak a vizsgálatot követően lehet érvényteleníteni az árunyilatkozatot.

Kiadást követően – a végrehajtási rendeletben meghatározott esetek kivételével (Vhr. 251. cikk) – nem lehet érvényteleníteni az árunyilatkozatot!

3. Vámeljárási rend

A vámeljárási rend azon eljárásoknak az összessége, amelyek meghatározzák az alapeljárások során a közösségi/nem közösségi árukkal, valamint vonatkozó okmányokkal (árunyilatkozat, számla, fuvarozási okmányok, stb.) kapcsolatos vámhivatali teendőik folyamatát és mozzanatait.

A vámigazgatási eljárások helyszínein a vámhivatali jelenlét formáját a vámeljárást intéző egység létszáma, ill. az eljárási helyszín jellege és az elvégzendő vámeljárások száma határozza meg (pl. az export-visszatérítési rendszer keretében történő kiviteli eljárás esetében a vámeljárási rend részét képezi a speciális szabályok végrehajtására vonatkozó eljárási rend).

Vámeljárást intéző egység résztvevői (normál eljárás):

- 1 fő ügyintéző (áruvizsgálat)
- 1 fő revizor

Az eljárásban résztvevők feladatköre kiterjed a vámjogszabályokban nevesített vámeljárások, az áruk vámjogi sorsát rendező eljárások kérelmeinek átvételére, az abban foglaltak végrehajtására.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

EGYSZERŰSÍTETT ELJÁRÁSOK

4. Általános szabályok

A Vámkódex, valamint a Vámkódex végrehajtási rendelet értelmében az áruk egyszerűsített eljárásban történő végzésére alapvetően három lehetőség biztosított:

Árunyilatkozatnak hiányos adattartalommal illetve meghatározott mellékletek nélkül történő benyújtása (hiányos árunyilatkozat);

Egyszerűsített árunyilatkozat – mely lehet: hiányos árunyilatkozat, illetve kereskedelmi vagy adminisztratív okmány – benyújtása (egyszerűsített nyilatkozattételi eljárás);

Árunak a szóban forgó vámeljárással alá vonása nyilvántartásba történő bejegyzéssel (helyi vámkezelési eljárás).

Az egyszerűsített eljárások csupán az árunyilatkozatok benyújtásának egyszerűsítését jelentik. A vámellenőrzések mértékét és gyakoriságát, különösen az áruvizsgálatot és a mintavételt az egyszerűsítés alapvetően nem korlátozza.

5. Hiányos árunyilatkozat

A hiányos árunyilatkozat benyújtásával kért eljárást nem előzetesen kiadott általános engedély alapján lehet végezni, hanem az adott vámkezelést végző vám- és pénzügyőri hivatalhoz benyújtott hiányos adattartalmú, vagy hiányzó okmányokkal benyújtott egységes vámáru-nyilatkozattal.

Ennek megfelelően minden egyes hiányos árunyilatkozat külön – egyszerűsített eljárás hiányos árunyilatkozattal történő engedélyezésére irányuló – kérelemnek minősül. A vám- és pénzügyőri hivatal ezeket a „kérelmeket” külön-külön bírálja el, és a jogszabályi feltételek fennállása, illetve – „okmányhiányos” árunyilatkozat benyújtásakor – különbözeti vámbiztosíték nyújtása esetén engedélyezi az egyszerűsített eljárás ilyen módon történő végzését.

A hiányos árunyilatkozatot akkor fogadja el a vám- és pénzügyőri hivatal, amennyiben az megfelel a Vámkódex végrehajtási rendeletének 254. és 255. cikkeiben foglaltaknak. Az adatok és a mellékletek hiányának külön indoklását csak akkor kell megkövetelni, ha a nyilatkozattevő nem csak alkalmanként ad hiányos árunyilatkozatot; adott esetben fel kell hívni a figyelmét a többi egyszerűsített eljárásra (az egyszerűsített nyilatkozattételi és a helyi vámkezelési eljárásra).

Hiányos árunyilatkozat benyújtása esetén az Egységes Vámáru-nyilatkozat „Nyilatkozat” rovatának második alrovatában a „B” nyilatkozattípus kód feltüntetését meg kell követelni.

6. Egyszerűsített nyilatkozattétel

Az egyszerűsített nyilatkozattételi eljárás és a helyi vámkezelés egyszerűsített vámeljáráásokra szóló engedélyek kérelmezése az alábbi módon történik:

A kérelmezőnek megbízható vámadósnak kell lennie.

A kérelmet csak a Vhr. 67. melléklete szerinti formanyomtatvánnyal kell kérelmezni.

A kérelem mellékleteként a – lehetőleg elektronikus formában – benyújtott ún. "Önértékelési kérdőív" (AEO feltételek ellenőrzését elősegítő kérdőívet) lényegesen felgyorsítja az engedélyezés menetét.

A kérelmet a kérelmező könyvelési helye szerint illetékes megyeszékhelyen működő vám- és pénzügyőri hivatalhoz, Budapest és Pest megye közigazgatási területén – illetékességi területén belül – a Buda-térségi Vám- és Pénzügyőri Hivatalhoz, a Dél-Pest térségi Vám- és Pénzügyőri Hivatalhoz, az Észak-Pest térségi Vám- és Pénzügyőri Hivatalhoz, illetve az 1. számú Repülőtéri Vám- és Pénzügyőri Hivatalhoz kell benyújtani. Az AEO feltételek vizsgálatát azonban már a regionális ellenőrzési központ végzi el, míg az egyszerűsített vámeljáráásokkal kapcsolatos "hagyományos" feltételeket természetesen továbbra is a megyeszékhelyen működő vám- és pénzügyőri hivatal. Annak érdekében, hogy a vámszervek és a kérelmező közötti kapcsolattartás zökkenőmentes legyen, a regionális ellenőrzési központ, valamint a vám- és pénzügyőri hivatal részéről egy-egy kapcsolattartó személy kerül kijelölésre. A vám- és pénzügyőri hivatal tájékoztatja a kérelmezőt a kapcsolattartók személyéről és elérhetőségéről, illetve az engedélyező szerv részéről kijelölt kapcsolattartó személyéről és elérhetőségéről. A regionális ellenőrzési központ részéről az esetleges közbenső intézkedéseket (ügyfél részére küldendő adatkiegészítés, helyszíni vizsgálat, stb.) értelemszerűen az általa kijelölt kapcsolattartó végzi el.

Az engedélyt csak akkor lehet a kérelmező részére kiadni, ha megfelelő mértékű biztosítékot nyújtott a behozatali vámokra és az egyéb, nemzeti terhekre.

Az egyszerűsített vámeljárásokra szóló engedélyt a vám- és pénzügyőri hivatal állítja ki, a VK-VHR 67. mellékletében szereplő engedély-formanyomtatványon.

Az egyszerűsített nyilatkozattételi eljárást olyan árukra lehet engedélyezni, melyeket a vám- és pénzügyőri hivatalnál vám elé állítanak.

Az engedélyt a Ket. 72. §-ban foglalt alaki előírásoknak megfelelő határozat meghozatalával kell kiadni, melynek kötelező mellékletét képezi a Vámkódex végrehajtási rendelet 67. számú mellékletében szereplő, előírászerűen kitöltött „Engedély egyszerűsített eljárások használatára” vonatkozó formanyomtatvány.

Az egyszerűsített vámáru-nyilatkozat formája lehet:

- EV okmányon tett hiányos árunyilatkozat, vagy
- valamely adminisztratív vagy kereskedelmi okmány (számlák, fuvarozási okmányok vagy hasonló okmányok; postai küldemények vámokmányai; egyszerűsített vasúti árutovábbítási okmány; stb.). Ezekben az esetekben elő kell írni, hogy a kereskedelmi vagy adminisztratív okmány elülső oldalán az engedélyszámot és az engedélyest jól látható helyen, lehetőleg a vámhatóság által használt szintől eltérő bélyegzőlenyomattal fel kell tüntetni.

7. Helyi vámkezelés

A helyi vámkezelési eljárásra vonatkozó engedélyt minden személynek meg kell adni, aki az árukat a saját helyiségében vagy területén, vagy a vámhatóság által megjelölt vagy jóváhagyott egyéb helyeken kívánja a kért vámeljárás alá vonni, és aki az engedélyező vám- és pénzügyőri hivatalnál e célból az engedély megadásához szükséges valamennyi adatot tartalmazó írásbeli kérelmet nyújt be

- olyan áruk tekintetében, amelyek közösségi vagy egységes árutovábbítási eljárás alatt állnak, és amelyekre vonatkozóan a fent említett személy a rendeltetési vám- és pénzügyőri hivatalnál elvégzendő egyszerűsített eljárások igénybevételére vonatkozó engedélyezett címzetti tevékenységi engedéllyel rendelkezik,
- olyan áruk tekintetében, amelyeket már korábban gazdasági vámeljárás alá vontak, feltéve, ha ezt külön rendelkezés nem zárja ki,
- olyan áruk tekintetében, amelyeket a vám elé állításukat követően az említett helyiségekbe, területekre vagy helyekre küldenek, az első francia bekezdésben említettektől eltérő árutovábbítási eljárásban,
- olyan áruk tekintetében, amelyeket a vám elé állítás követelménye alóli mentesítéssel hoznak be a Közösség vámterületére.

Az engedélyt a Ket. 72. §-ban foglalt alaki előírásoknak megfelelő határozat meghozatalával kell kiadni, melynek kötelező mellékletét képezi a Vámkódex végrehajtási rendelet 67. számú mellékletében szereplő, előírás szerűen kitöltött „Engedély egyszerűsített eljárások használatára” vonatkozó formanyomtatvány.

Az árukat az engedélyben, vagy a kérelmező által benyújtott – az engedély mellékletét képező – árujegyzékben olyan pontosan kell leírni, amennyire ez vámhatósági célokra szükséges (pl. vámtarifába történő besorolás, tilalmak és korlátozások, piaci rendtartás). Ezen kívül meg kell adni

- a nyilatkozattevő áruleíró rendszere szerinti azonosítókat (pl. cikkszám) és
- a KN-kódot (nyolc számjegy).

A tilalmak és korlátozások alá eső árukat azzal a feltétellel lehet szerepeltetni az engedélyben, hogy a behozatali korlátozásban foglalt feltételnek legkésőbb az áru kiadásának időpontjában eleget tesznek. A részleteket – adott esetben az illetékes hatósággal történt egyeztetést követően – rögzíteni kell az engedélyben.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

A bevezetőben feltüntetett esetfelvetés az alábbiakra keresett választ. Hol, és hogyan lehet kezdeményezni a vámeljárást, ki kezdeményezheti, milyen okmányokra van szükség, milyen fajtái vannak a vámeljárásoknak, mi történhet az árunyilatkozat benyújtását követően?

Azt, hogy hol lehet lefolytatni a vámeljárást, viszonylag egyszerű meghatározni, mert ott, ahol az ügyfél kezdeményezi. Azt azonban, hogy hol lehet kezdeményezni már nehezebb meghatározni, ez ugyanis függ az adott vámeljárástól. Szabad forgalomba bocsátás és kivitel esetén nagyon széleskörű a választási lehetőség, gazdasági vámeljárások esetén azonban sokszor a vámeljáráshoz kapcsolódó engedélyben van meghatározva az illetékes vámhivatal.

Hogyan lehet kezdeményezni a vámeljárást? A válasz szintén egyszerű: árunyilatkozat benyújtásával, amelyet írásban, elektronikus úton, szóban vagy akár ráutaló magatartással is meg lehet tenni.

Amennyiben ismert az árunyilatkozat benyújtásának módja, azt is tisztázni kell, hogy ki nyújtja be? Az áru felett rendelkezésre jogosult, vagy a képviselője? Mikor és milyen képviseletet lehet igénybe venni?

Az árunyilatkozat pedig önmagában nem elég, csatolni kell minden egyéb okmányt, amely a vámeljáráshoz szükséges.

Azt is fontos eldönteni, hogy milyen módon kerüljön kezdeményezésre a vámeljárást. Normál vagy egyszerűsített eljárásban? A döntésben az segít, hogy milyen okmányok, adatok állnak rendelkezésre, és az ügyfél rendelkezik-e az egyszerűsített vámeljáráshoz szükséges feltételekkel.

Az árunyilatkozat benyújtását követően mire számíthat az ügyfél? Természetesen a vámhatóság ellenőrzi az okmányokat és az adatokat, és ha mindent rendben talál, elfogadja az árunyilatkozatot. Ezt követően is van lehetőség az árunyilatkozat adatainak módosítására, de csak bizonyos feltételek fennállása esetén. Az is előfordulhat, hogy érvényteleníteni kell az árunyilatkozatot, ennek eseteit szintén meghatározza a jogszabály.

Optimális esetben azonban az árunyilatkozat elfogadását követően, az ügyfél kérelmével egyezően lefolytatásra kerül a vámjáráás.

MUNKANYAG

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. Nem kerülhet sor az árunyilatkozat módosítására:

- árunyilatkozat elfogadását megelőzően
- ha az árut kiadták
- ha a vámhivatal értesítette a nyilatkozattevőt, hogy meg kívánja vizsgálni az árut
- árunyilatkozat elfogadását követően

2. Válassza ki, mely állítások igazak az előzetes áruvizsgálatra!

- vám elé állítást követően lehet megtartani
- vámhatóság kezdeményezésére történik
- ügyfél jelenléte nem szükséges
- vámhatóság engedélye szükséges
- akkor alkalmazható, ha az ügyfél mintát szeretne venni az áruból
- a vámhatóság jelenlétében lehet csak lefolytatni

3. Az áru vám eljárás alá vonását az adott vám eljárásra vonatkozó árunyilatkozat vámhatósághoz történő benyújtásával kell kezdeményezni.

igaz- hamis

4. Ki a nyilatkozatot tevő személy?

- Aki az árut vám elé állítja.
- Aki benyújtja az adott vám eljárás alá vonáshoz szükséges okmányokat.
- Az a személy, aki saját nevében tesz vámáru-nyilatkozatot, vagy akinek nevében a vámáru-nyilatkozatot tették.

A vámeljársok és a kapcsolódó rendelkezések

5. Az árunyilatkozat érvénytelenítésére akkor kerülhet sor,

- ha tévesen jelentették be az adott vámeljárs alá az árut.
- ha már nem indokolt az adott vámeljárs.
- ha az árut kiadták.
- ha még nem végezték el a vámvizsgálatot.

6. Hogyan lehet árunyilatkozatot benyújtani?

- Csak írásban, EV kitöltésével.
- Elektronikus úton, kivéve az üzemszünetet, amikor papír alapon is be lehet nyújtani.
- Írásban, szóban, elektronikusan, egyéb módon (ráutaló magatartással).
- 2007. január 01. óta csak elektronikus úton.

7. Mit csinál az ügyfél, amikor az árut vám elé állítja?

- A vámhatóságot erre megállapított módon értesíti/nyilatkozik, hogy a szállítmány a vámhivatalba, vagy a vámhatóság által kijelölt vagy jóváhagyott egyéb helyre megérkezett.
- A rendeltetési vámhivatalhoz megérkezett áru vámjogi sorsát rendezi.
- Benyújtja az adott vámeljársához szükséges okmányokat a vámhatósághoz.

8. Az áru vámeljárs alá vonására a nyilatkozattevő székhelye szerint illetékes vámhivatal jogosult.

igaz - hamis

9. Melyik állítás igaz az árunyilatkozat elfogadásával kapcsolatban?

- Csak az árunyilatkozat elfogadásának időpontját fel kell tüntetni az árunyilatkozaton.
- Az elfogadás tényét és időpontját (év, hó, nap, óra, perc pontossággal) az árunyilatkozaton fel kell tüntetni.
- Az árunyilatkozat elfogadásának a tényét kell csak feltüntetni az árunyilatkozaton.
- Nem kell feltüntetni az elfogadás tényét, elegendő a vámhatóság bélyegzőlenyomata.

10. Válassza ki az egyszerűsített vámjáráásokat!

- hiányos árunyilatkozat
- csővezetékes szállítás
- egyszerűsített nyilatkozattételi eljárás
- szóban tett árunyilatkozat adása
- helyi vámkezelés

11. Válassza ki a közvetett képviseletre vonatkozó meghatározást!

- A képviselő saját nevében és saját érdekében jár el.
- A képviselő más nevében, de saját érdekében jár el.
- A képviselő saját nevében, de más érdekében jár el.
- A képviselő más nevében és érdekében jár el.

MEGOLDÁSOK

1. Nem kerülhet sor az árunyilatkozat módosítására:

ha az árut kiadták _____
ha a vámhivatal értesítette a nyilatkozattevőt, hogy meg kívánja vizsgálni az árut _____

2. Válassza ki, mely állítások igazak az előzetes áruvizsgálatra!

vám elé állítást követően lehet megtartani _____
vámhatóság engedélye szükséges _____
akkor alkalmazható, ha az ügyfél mintát szeretne venni az áruból _____
a vámhatóság jelenlétében lehet csak lefolytatni _____

3. Az áru vámeljárással alá vonását az adott vámeljárással kapcsolatos árunyilatkozat vámhatósághoz történő benyújtásával kell kezdeményezni.

igaz _____

4. Ki a nyilatkozatot tevő személy?

Az a személy, aki saját nevében tesz vámáru-nyilatkozatot, vagy akinek nevében a vámáru-nyilatkozatot tették. _

5. Az árunyilatkozat érvénytelenítésére akkor kerülhet sor,

ha tévesen jelentették be az adott vámeljárással alá az árut _____
ha már nem indokolt az adott vámeljárással _____

6. Hogyan lehet árunyilatkozatot benyújtani?

Írásban, szóban, elektronikusan, egyéb módon (ráutaló magatartással). _____

7. Mit csinál az ügyfél, amikor az árut vám elé állítja?

A vámhatóságot erre megállapított módon értesíti/nyilatkozik, hogy a szállítmány a vámhivatalba, vagy a vámhatóság által kijelölt vagy jóváhagyott egyéb helyre megérkezett. _____

8. Az áru vámeljárs alá vonására a nyilatkozattevő székhelye szerint illetékes vámhivatal jogosult.

hamis _____

9. Melyik állítás igaz az árunyilatkozat elfogadásával kapcsolatban?

Az elfogadás tényét és időpontját (év, hó, nap, óra, perc pontossággal) az árunyilatkozaton fel kell tüntetni. ____

10. Válassza ki az egyszerűsített vámeljársokat!

hiányos árunyilatkozat _____

egyszerűsített nyilatkozattételi eljárás _____

helyi vámkezelés

11. Válassza ki a közvetett képviseletre vonatkozó meghatározást!

A képviselő saját nevében, de más érdekében jár el. _____

A VÁMELJÁRÁSOK

ESETFELVETÉS–MUNKAHELYZET

A korábbi fejezetekben és tananyagokban már volt szó a különböző vámeljárásokról, arról, hogy azok mit is jelentenek. Az is bemutatásra került, hogy a vámeljárás fajtája az ügyfél szándékától, illetve az áruval kapcsolatos külkereskedelmi ügylet típusától függ.

Nézzünk egy esetpéldát. Magyarországon van egy gazdálkodó, aki kerékpárgyártással foglalkozik. Addig ameddig a kerékpárt csak hazai gyártású alapanyagokból állítja elő és csak a közösség vámterületén értékesíti, a Vámkódex hatálya nem terjed ki rá, vámeljárást nem kell alkalmazni. Előfordulhat azonban a gazdálkodó bizonyos alkatrészeket olcsóbban be tud szerezni harmadik országból, és importálja azokat. Ekkor már valamilyen vámeljárást kell kezdeményezni. Az importhoz vámtartozás és adó fizetési kötelezettség is kapcsolódik. Amennyiben nem akarja a gazdálkodó túl "korán" megfizetni ezeket a közterheket (nem akarja, hogy túl sok kintlévősége legyen), arra is egy vámeljárás lehet a megoldás.

Amennyiben annyira beindul a vállalkozás, hogy már kicsi a közösségbeli piac, illetve harmadik országban is van kereslet a kerékpárok után, szintén vámeljárást kel kezdeményezni.

Az is előfordulhat, hogy egy harmadik országbeli gazdálkodó csak ki akarja használni a hazai kerékpárgyártó termelői kapacitását és szaktudását, és bérmunka ügyletet ajánl a gazdálkodódnak.

Ezekre az eljárásokra tehát egy-egy vámeljárás a megoldás, amelyek a tananyagban részletesen bemutatásra kerülnek.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

ÁRUTOVÁBBÍTÁS

8. Bevezetés

A Közösség vámhatárán lefolytatott, az áru beléptetéséhez kapcsolódó eljárásokat követően – amennyiben a vámhatóság úgy dönt, hogy engedélyezi az áru beléptetését a Közösség vámterületére – intézkedni kell a szállítmány további vámjogi sorsának rendezése érdekében. Ez történhet a beléptető vámhivatalnál, de a Közösség egy másik vámhivatalánál is, amely az ügyfél szándékától és az áru jellegétől is függ. Amennyiben az áru vámjogi sorsának további rendezésére egy másik vámhivatalnál kerül sor, akkor a szállítmányt el kell juttatni a vámhatóság által jóváhagyott helyre. Ennek folyamata a szállítmányok árutovábbítási eljárás alá vonása.

9. Eljárások

Árutovábbítási eljárást kezdeményezni lehet:

- közösségi árutovábbítás eljárás keretében,
- TIR igazolvánnyal
- ATA igazolvánnyal
- a Rajnai Hajózási Egyezmény 9. cikke alapján
- NATO egyezmény szerint
- postai úton

Az árutovábbítás fajtái a továbbításra kerülő áru jellege szerint lehet:

Külső árutovábbítási eljárás (T1): a Közösség vámterületén belül egy adott pontról egy másikra nem közösségi árunak a továbbítása, vagy olyan közösségi árunak a továbbítása, amelynek kivitelével kapcsolatban bizottsági intézkedés van érvényben.

Példa: Egy Ukrajnából érkező fűrészáru-szállítmány beléptetése a Közösség területére a záhonyi vám- és pénzügyőri hivatalnál történik, és ezt követően kerül sor az áru továbbítására a debreceni vám- és pénzügyőri hivatalhoz. Mivel nem közösségi áru továbbításáról van szó, ez egy külső árutovábbítás.

Belső árutovábbítási eljárás (T2): a Közösség vámterületén lévő egyik pontról a másikra közösségi áruk szállítását jelenti, harmadik ország területén keresztül.

Példa: Görögországból egy narancsszállítmány (görög narancs) továbbítására kerül sor Magyarországra. A szállítmány keresztülhalad Montenegrón és Szerbián, és ismét belép a Közösség területére (Magyarországra). Mivel közösségi áru továbbítása történt, de áthaladt harmadik országokon keresztül is, ezért ez belső árutovábbítás.

Mindkét eljárás valamennyi árutovábbítás esetén végrehajtható.

10. Közösségi árutovábbítási eljárások

Általános rendelkezések

Jogsabályi háttér

- A Vámkódex 91 – 97., 160 – 165. cikkei

A vámeljáráások és a kapcsolódó rendelkezések

- A VHR 2454/93/EGK rendeletének 309 – 495. cikkei
- A VHR 2454/93/EGK rendeletének 37., 44/a. – 54., 59 – 61. mellékletei
- 2003. évi CXXVI. tv. 38. §-a

A közösségi árutovábbítás fajtái

A közösségi árutovábbítás végrehajtása az **általános szabályok szerint** vagy **fuvarozási módhoz kötött egyszerűsítéssel** történhet.

Általános szabályok szerint történhet normál feladó által, vagy engedélyezett feladói vagy címzett stáusz keretében. Ilyen esetekben az Új Számítógépesített Tranzit Rendszer (NCTS) kerül alkalmazásra.

A fuvarozási módhoz kötött egyszerűsítések megvalósulhatnak:

- Vasúton (CIM fuvarlevél) vagy konténerben (TR átadási jegyzék),
- Légi úton (manifeszt),
- Tengeren (manifeszt),
- Csővezetéken,
- Egyéb módon történő szállítás esetén (a tagállamok által kötött két- vagy többoldalú megállapodás alapján).

A közösségi árutovábbítás általános jellemzői

- Az árnyilatkozat elektronikus úton kerül benyújtásra (üzemszüneti eljárás keretében az EV okmány 1. példányával);
- Az indító vámhivatalnál biztosítékot kell nyújtani;
- Az EFTA országokban (Svájc, Norvégia, Izland, Liechtenstein) történő közösségi árutovábbítás Tranzitegyezmény szerinti árutovábbításnak minősül;
- A rendeltetési vámhivatal elektronikus visszajelzést küld az indító vámhivatal felé.

A közösségi árutovábbításban résztvevő vámhivatalok az alábbiak:

- Indító vámhivatal;
- Átléptető vámhivatal;
- Rendeltetési vámhivatal.

Biztosítékok a közösségi árutovábbítási eljárásban

A Közösség vámbevételeinek biztosítása érdekében a vámterületre belépő, majd árutovábbítási eljárás alá vont szállítmány után fizetendő terhek biztosítása érdekében garanciát kell nyújtani, amelynek formája lehet:

Egyedi biztosíték

- készpénz – csak ahol erre lehetőség van
- egyedi kezesség (bankgarancia) – a Vhr. 49. melléklete szerint
- egyedi garanciajegy (TC32) – 7.000 EUR/db értékig

Összkezeség és biztosítéknyújtás alóli mentesség

Az összkezeségre és biztosítéknyújtás alóli mentességre vonatkozó engedélyt a gazdálkodó székhelye szerint illetékes regionális parancsnokságok adják ki. Az összkezeség a TC31 - Kezeségi tanúsítvány, a TC33 pedig a "Tanúsítvány a biztosítéknyújtás alóli mentességről".

Szállítási típusok, melynek során mentesség illeti a szállítmányt a biztosíték nyújtása alól:

- Rajnai vízi úton történő szállítás
- A tagállamok vasúttársaságai által végzett szállítás
- Csővezetékessel szállítás
- Légi szállítás

Érzékeny árukör (Vhr. 44C. melléklete)

Azokat az árukat, amelyhez a Bizottság döntése alapján különleges intézkedések kapcsolódnak, „érzékeny áruk”-nak nevezzük.

1	2	3	4	5
HR-kód	Árumegnevezés	Minimum mennyiség	Érzékeny áruk kódja ⁽¹⁾	Egyéni biztosíték minimum értéke
0207 12	A 0105 vtsz. alá tartozó baromfi, a <i>Gallus domesticus</i> fajba tartozó szárnyasok húsa, élelmezési célra alkalmas vágási mellékterméke és belseje fagyasztva	3 000 kg		—
0207 14				
1701 11	Nád- vagy répacukor és vegytiszt szacharóz szilárd állapotban	7 000 kg		—
1701 12				
1701 91				
1701 99				
2208 20	Szesz, likőr és más szeszes ital	5 hl		2 500 EUR/hl tiszta alkohol
2208 30				
2208 40				
2208 50				
2208 60				
2208 70				
ex 2208 90			1	
2402 20	Cigaretta dohánytöltettel	35 000 darab		120 EUR/1 000 darab
2403 10	Fogyasztási dohány (elszívásra), bármilyen mennyiségű dohánypótló-tartalommal is	35 kg		—

⁽¹⁾ Ha az árutovábbításra vonatkozó adatok cseréje elektronikus adatfeldolgozási módszerrel történik és a második oszlopban szereplő áruk nem azonosíthatók egyértelműen a HR-kóddal, mind a negyedik oszlopban megadott érzékeny áruk kódot, mind az első oszlopban megadott HR-kódot alkalmazni kell.

2. ábra. A Vhr 44/c melléklete

A hivatkozott melléklet sorolja fel az érzékeny áruk körét. A melléklet az árukat a megnevezése és a Harmonizált Áruleíró és Kódrendszer (HR) szerinti kódja (tarifaszáma) szerint azonosítja. Meghatározza továbbá a minimum mennyiségeket, amely felett az adott termékkör érzékennyé „vállik”, valamint az egyedi kezesség minimális szintjét. (EUR/természetes mértékegység)

Az érzékeny árukra alkalmazható garanciák:

- Kézpénz
- Egyedi kezesség
- TC32 - amennyiben a garanciajegyen nem szerepel a „korlátozott érvényű” jelölés
- TC31 - amennyiben a tanúsítványon nem szerepel a „korlátozott érvényű” jelölés

Indító vámhivatal részletes feladatai

Az eljárás kezdeményezése

A vámeljáráshoz vonatkozó kérelmet elektronikusan kell az indító vámhivatalnál benyújtani. Amennyiben a fuvarozó nem rendelkezik ezzel a lehetőséggel, akkor az indító hivatalnál lévő normál feladók (spedíciók, vámügynökségek) közreműködésével nyújthatja be az elektronikus árunyilatkozatot.

Az elektronikus árunyilatkozat mellett az alábbi okmányok benyújtására lehet szükség (az áru jellegétől és a fuvarozás módjától függően):

- fuvarlevél;
- árunyilatkozat elektronikus beküldéséről igazolás;
- számla;
- vámkalkuláció;
- rakományjegyzék (ládalista, konszignáció, csomagjegyzék);
- közlekedési engedély;
- garancia;
- hatósági engedélyek, igazolások, tanúsítványok;
- alkalmassági bizonyítvány.

IGAZOLÁS
A
CARTRANS000903100008
helyi azonosítójú szállítmány elektronikus beküldéséről

Az üzenet típusa	Beküldés dátuma
CC015	2009. 03. 26.

Záhony, 2009. 03. 26.

Pémint Péter

3. ábra. Árunyilatkozat elektronikus beküldéséről igazolás

VÁMKALKULÁCIÓ

Sorszám:	00345		
Dátum:	2009. 03. 26.		
Tétel:	1		
	Baseball sapka		
Arumegnevezés:		Vámartozás:	2,7% 188 568.- HUF
Vámtarifaszám:	6505903000	KVTD:	- -
Ügyleti érték:	28 800 USD	Jövedéki adó:	- -
Árfolyam:	242,50	Energiaadó:	- -
Vámérték:	6 984 000.-	Regisztrációs adó:	- -
		AFA alap:	7 172 568.- HUF
		AFA:	20% 1 434 514.- HUF
		Osszesen:	1 623 082.- HUF

Záhony, 2009. 03. 26.

Pémint Péter

4. ábra. Vámkalkuláció

Az indító vámhivatal fogadja az elektronikus üzenetet és megvizsgálja annak adattartalmát. Ezt követően a vámhivatal értesíti az ügyfelet:

- amennyiben az árunyilatkozat elfogadásra kerül, az MRN azonosító közlésével,
- az esetleges elutasítás esetén az elutasítás okáról.

Az elfogadást követően az okmányok vizsgálata és a kockázatelemzés alapján a vámhivatal dönt az esetleges áruvizsgálat elrendeléséről; az áruvizsgálat lefolytatását követően annak eredményét rögzíteni kell.

Ezt követően ellenőrzésre kerül a garancia.

Azonosság biztosítása

Az indító vámhivatal egyik feladata az áru azonosságának biztosítása. (Az azonosság biztosításának módjairól a vámfelügyelet témakörnél volt szó részletesen.)

Az azonosságot lehetőség szerint vámzárral kell biztosítani, azonban ettől el lehet tekinteni, amennyiben az áru valamilyen más jellemzője alapján egyértelműen beazonosítható (legjobb példa erre egy gépjármű, amely alvázszám és motorszám alapján egyértelműen beazonosítható). Ebben az esetben az Árutovábbítási Kísérő Okmány "D" részében a "Mentesség" kifejezés kerül feltüntetésre. Érzékeny áruk közösségi árutovábbítás alá vonásánál Magyarországon a vámzár alkalmazása kötelező.

Az indító vámhivatal visszautasíthatja az árutovábbítás megindítását, ha az áruk azonosságát semmilyen módon nem lehet biztosítani.

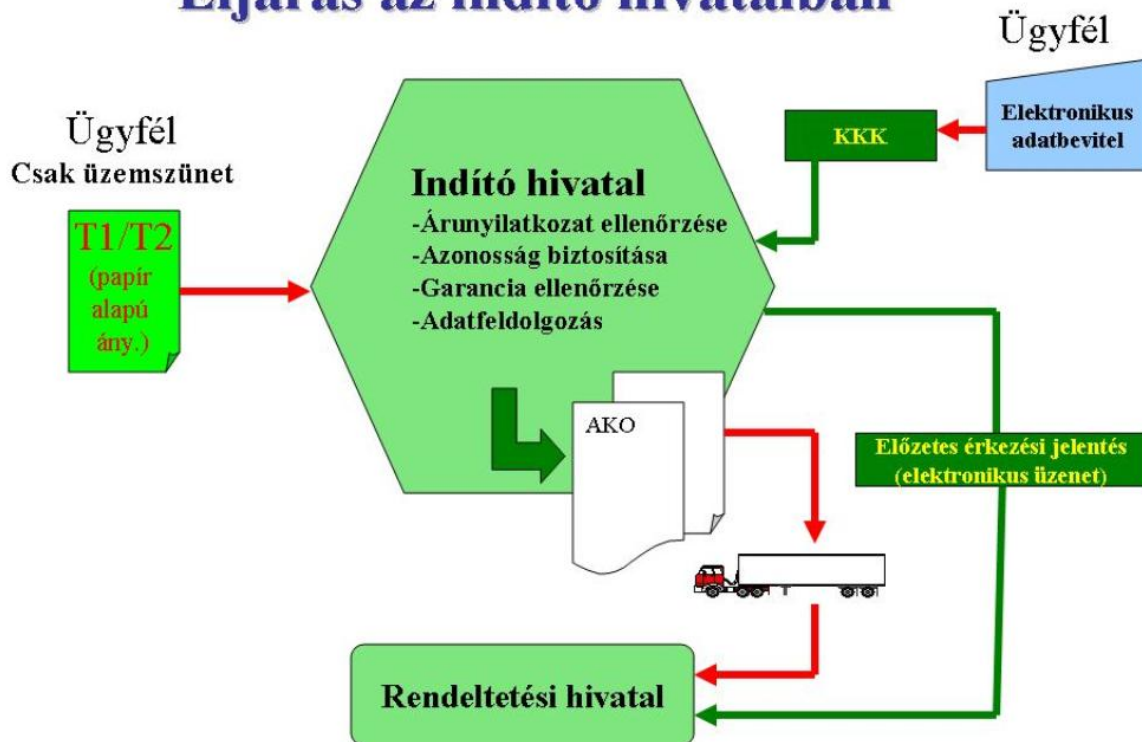
A vámhivatalnál megvizsgálásra kerül továbbá a szállítóeszköz vámzár alatt történő szállításra való alkalmassága. Amennyiben alkalmassági bizonyítvány (Certificat) rendelkezésre áll, nem szükséges további vizsgálat.

Ellenkező esetben az alábbi feltételek megléte szükséges:

- a vámzárát egyszerűen és hatékonyan el lehet helyezni;
- a szállítóeszközt úgy gyártották, hogy látható jelek hátrahagyása nélkül nem lehetséges a vámzárak eltávolítása, vagy a már lezárt térbe áruk berakása;
- a szállítóeszköz nem tartalmaz áru elrejtésére alkalmas helyet;
- a rakteret a hatóság egyszerűen meg tudja vizsgálni.

A következő ábra összefoglalja az indító hivatal feladatait

Eljárás az indító hivatalban

5. ábra. Az indító vámhivatal feladatai

Átléptető vámhivatal feladatai

Az átléptető vámhivatal a közösségi árutovábbítási eljárásban résztvevő ország beléptető vámhivatala. Abban az esetben, ha az áru olyan ország felé hagyja el a Közösség területét, amelyben nem lehet alkalmazni a közösségi (Tranzitegyezmény szerinti) árutovábbítás szabályait, átléptető vámhivatal a kiléptető vámhivatal lesz.

Példa: egy áru Ukrajnából Svájcba kerül szállításra. A közösségi árutovábbítás szerinti indító vámhivatal a közösségi beléptető vámhivatal (pl.: Záhony), az átléptető vámhivatal pedig a svájci beléptető vámhivatal lesz.

A vámhivatal feladatai

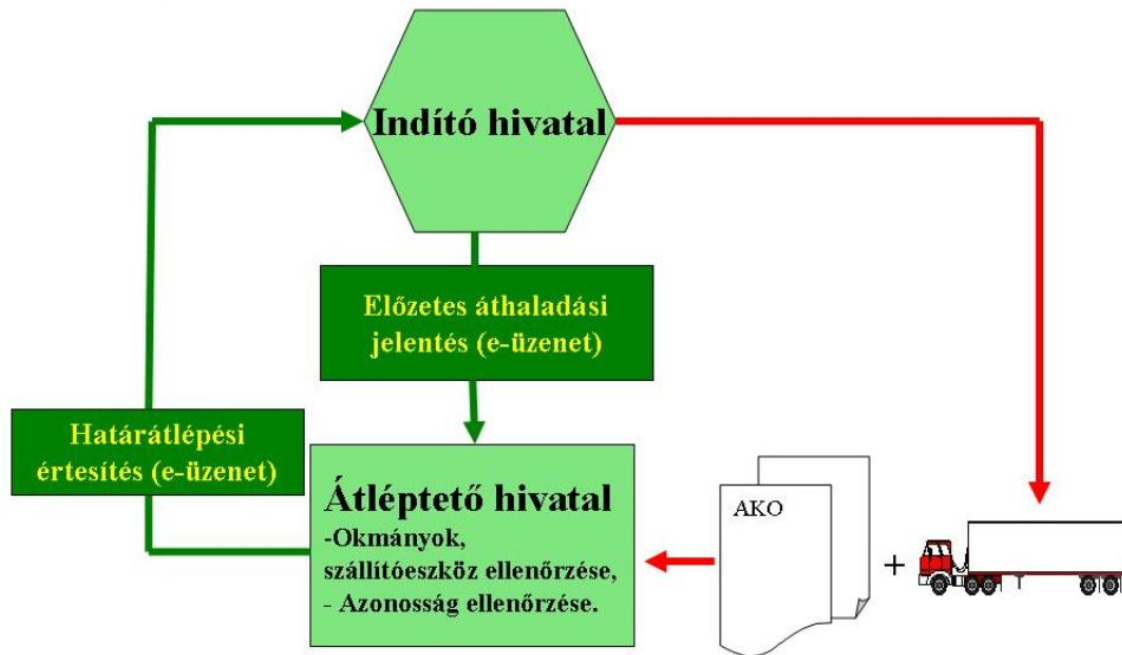
Az átléptető vámhivatal ellenőrzi:

- a szállítmányhoz kapcsolódó okmányokat,
- a szállítóeszközt,
- az azonossági jeleket,
- a garanciát.

Amennyiben az átléptető vámhivatal mindent rendben talál, az NCTS-ben elküldi a „Határátlépési üzenetet” az indító hivatalnak. Ha bármilyen eltérés tapasztalható, a vámhivatal megteszi a szükséges intézkedéseket.

A következő ábra összefoglalja az átléptető hivatal feladatait

Eljárás az átléptető vámhivatalban

6. ábra. Az átléptető vámhivatal feladatai

Rendeltetési vámhivatal feladatai

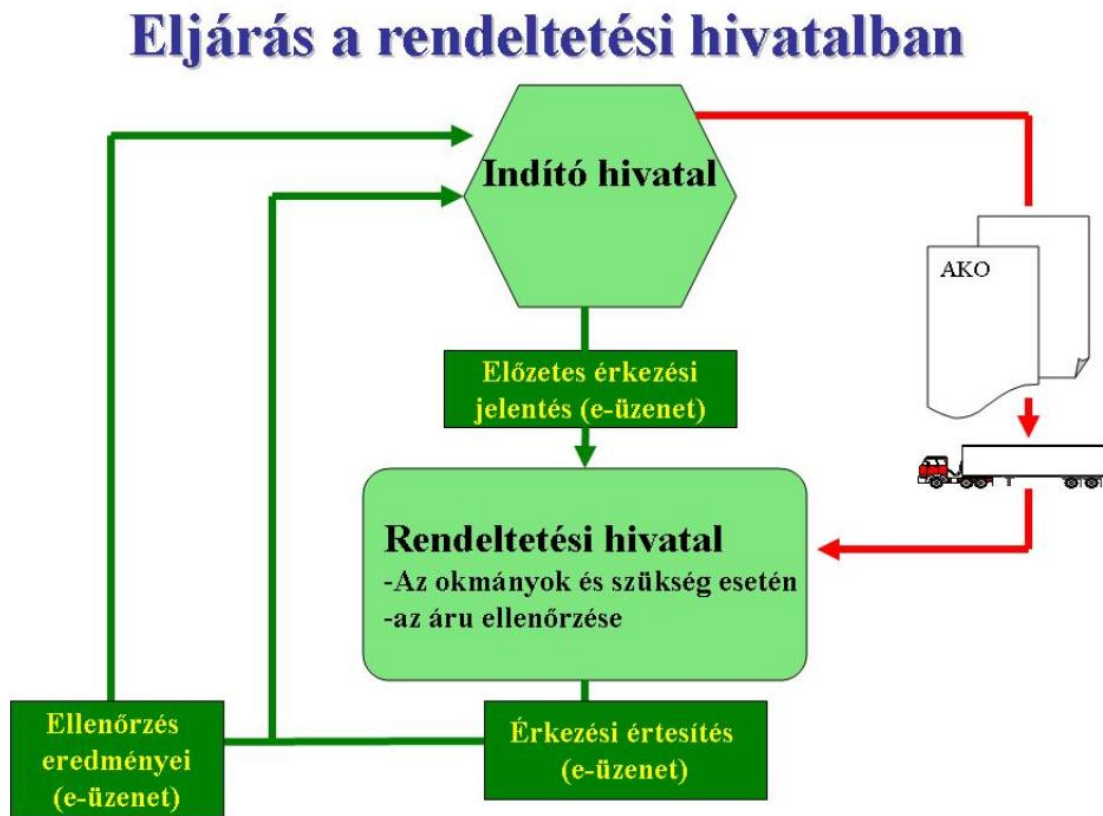
A szállítmány megérkezését követően az ügyfél benyújtja az árutovábbítási kísérő okmányt (AKO) és mellékleteit a vámhivatalhoz. Az okmányok alapján a rendeltetési hivatal elektronikus üzenetet küld – legkésőbb a szállítmány megérkezését követő munkanapon – az indító hivatalhoz.

Ezt követően kerül sor a szállítmány ellenőrzésére, amelynek eredményéről a hivatal a megérkezési üzenet elküldésétől számított 6 napon belül újabb üzenetet küld. Amennyiben az ügyfél és a vámhivatal között elektronikus kapcsolat van (és nem engedélyezett címzett ügyfélről van szó), akkor normál címzetti eljárásról van szó.

Ebben az esetben a normál címzett értesíti elektronikusan a rendeltetési hivatalt az áru megérkezéséről. Ezt követően dönt a vámhivatal arról, hogy meg akarja-e vizsgálni a szállítmányt, vagy sem. Amennyiben a vámhivatal az ellenőrzés mellett dönt, akkor a kirakodás csak a vámhivatal munkatársai jelenlétében történhet meg.

Ellenőrzés hiányában a hivatal a szállítmány felszabadítását engedélyezi elektronikus üzenetben, így az árut ki lehet rakodni a szállítóeszközből.

A következő ábra összefoglalja a rendeltetési hivatal feladatait

7. ábra. A rendeltetési vámhivatal feladatai

Egyszerűsítések

Engedélyezett feladó

Az engedélyezett feladói státusz azt jelenti, hogy a gazdálkodónak lehetősége van úgy kezdeményezni az árutovábbítást, hogy az árut és az árunyilatkozatot nem mutatja be az indító hivatalban. Ehhez szükség van a gazdálkodó és a vámhatóság közötti elektronikus kapcsolatra. Ezt az egyszerűsítést csak azoknak a személyeknek lehet biztosítani, akik jogosultak összekapcsolás használatára, vagy akik biztosítéknyújtás alóli mentességet kaptak.

A státusz a gyakorlatban azt jelenti, hogy az engedélyes az árutovábbítási árnyilatkozat elektronikus benyújtását követően visszakapja a vámhivatal elektronikus üzenetét az árutovábbítás engedélyezésére, és az árutovábbítás azonosító számát (MRN). Ezt követően az engedélyes kinyomtatja az árutovábbítási kísérő okmányt, a "C. Indító hivatal" rovatban hitelesíti a részére jóváhagyott bélyegzővel, és a szállítóeszközt lezárja a szintén jóváhagyott vámzárral.

Engedélyezett címzett

Az engedélyezett címzeti státusz azt jelenti, hogy az engedélyes a saját telephelyén vagy más meghatározott helyen fogadhatja az árutovábbítás eljárás alá vont árut anélkül, hogy azokat és az árutovábbítási kísérő okmányt a rendeltetési hivatalban be kellene mutatni.

Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy az engedélyes az áru megérkezését követően elektronikusan elküldi az "Érkezési bejelentés" üzenetet, majd a hivatal az adatok ellenőrzését követően visszaküldi a "Kirakodási engedély" üzenetet. Az engedélyezett címzett a kirakodást követően a saját vizsgálatának eredményét a "Kirakodási megjegyzés" üzenettel közli a rendeltetési hivattal. Ez a folyamat csak a szállítóeszköz felszabadítását, nem pedig az áru további szabad felhasználását jelenti!

Egyéb egyszerűsítések

Különleges rakományjegyzékek

A vámhatóságok engedélyezhetik olyan rakományjegyzék alkalmazását, amely nem felel meg a Vhr. 44a. és 45. mellékletében meghatározott követelményeknek.

A jegyzék alkalmazása akkor engedélyezhető, ha

- azokat olyan cégek készítették, akik elektronikus nyilvántartást vezetnek vagy automatikus adatfeldolgozási rendszert használnak;
- a vámhatóságok egyszerűen használhatják;
- tartalmazzák a 44a. mellékletben meghatározott információkat.

Különleges záruk használata

A vámhatóságok engedélyezhetik a főkötelezett részére különleges záruk alkalmazását a szállítóeszközökön vagy csomagokon.

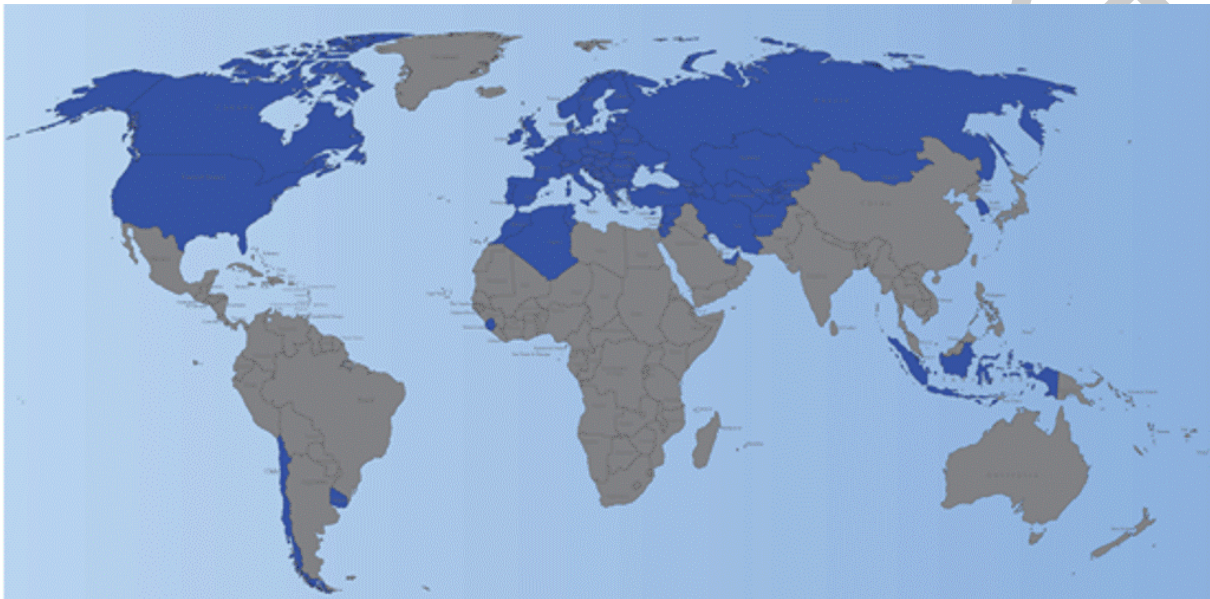
Előírt szállítási útvonal alóli mentesség

A vámhatóságok mentességet biztosíthatnak az előírt szállítási útvonal alól azon főkötelezettnek, aki biztosítja, hogy a vámhatóságok mindenkor megbizonyosodhatnak az érintett szállítmány helyéről.

11. TIR Egyezmény szerinti árutovábbítás

Általános rendelkezések

Az Egyezmény lényegét tekintve egy olyan árutovábbítási rendszer, amely kiterjed a szerződő országok egymás közötti, közúton bonyolódó teheráru-forgalmára. Az Egyezmény hatálya alatt fuvarozott árut a TIR Carnet (nemzetközi vámokmány) mentesíti a közbenő országokban a vámok, adók és egyéb illetékek (járulékos költségek) megfizetésének kötelezettsége alól. A garancia összege maximum 60 000 EUR, amelynek háttérében egy nemzetközi garancialánc található. Jelentőségét az is fokozza, hogy egy-egy, a nemzetközi teheráru-fuvarozásra alkalmas jármű/járműszerelvény mentesül a különböző államokban hatályos, eltérő vámrendelkezések formáságainak betartása alól, ha TIR okmány, TIR Egyezmény fedezete alatt végzi tevékenységét.

8. ábra. A TIR egyezmény országainak elhelyezkedése

Az alábbi felsorolásban megtalálja a TIR Egyezményt aláíró országokat.

9. ábra. A TIR egyezményt aláíró országok

Jogsabályi háttér

2003. évi XXXIV. törvény az áruknak TIR igazolvánnyal történő nemzetközi fuvarozására vonatkozó, Genfben, 1975. november 14-én kelt vámegegyezmény és módosításai egységes szerkezetben történő kihirdetéséről

A TIR okmányt Magyarországon a Magyar Közúti Fuvarozók Egyesülete (továbbiakban: MKFE) adja ki.

A TIR okmány felépítése

I. Borítólap

A borítólap 1–5. rovatait a kibocsátó szervezet, a 6–12. rovatait az igazolvány tulajdonosa vagy képviselője tölti ki.

II. Betétlapok (egy sárga és több fehér és zöld színű)

- leválasztható szelvényrész
- ellenőrző szelvény (a TIR igazolványban marad).

III. Legalább egy ténymegállapító jegyzőkönyv (sárga színű)

IV. Hátsó borítólap

A TIR igazolvány francia nyelven készül, de mellette a kibocsátó ország nyelvén is feltüntethetők a rovatok elnevezései. A sárga színű betétlap általában a kibocsátó ország nyelvén készül.

A TIR igazolvány sorozatszámát a borítólap közepén, a leválasztható és ellenőrző szelvényeken a jobb felső sarokban található. A TIR igazolvány sorozatszámát 2 betűből és 8 számjegyből áll.

A TIR igazolvány egy útra érvényes, amely során az indító és rendeltetési vámhivatalok száma összesen négy lehet.

A TIR okmány használata

A TIR okmányt a kibocsátó szervezet (Magyarországon az MKFE) bocsátja a tulajdonos rendelkezésére. A TIR okmány annyi fehér és zöld színű betétlapot tartalmaz, amennyi az indító és a rendeltetési vámhivatalok, valamint a tranzit országok kétszerese. (Az indító és a rendeltetési vámhivatalok száma összesen négy lehet.)

A fehér színű betétlapok az indító és a beléptető vámhivatalok, a zöld színű betétlapok pedig a kiléptető és a rendeltetési vámhivatalok példányai.

Példa: Egy szállítmány Moszkvából érkezik Ukrajnán keresztül Nyíregyházára, majd részkirakást követően Budapestre. Ebben az esetben egy indító hivatal van (Moszkva), egy tranzit ország (Ukrajna) és két rendeltetési hivatal (Nyíregyháza és Budapest), tehát a TIR okmány $4 \times 2 = 8$ betétlapból (4 fehér és négy zöld) kell, hogy álljon.

Összefoglalás

Az alábbi táblázatban összefoglalásra került, hogy ki és mely rovatait tölti ki a TIR okmánynak.

	Kibocsátó	Tulajdonos	Indító vh	Kiléptető vh	Beléptető vh	Rendeltetési vh
Fedőlap	1-5.	6-12.	-	-	-	-
Sárga bl	-	1-15.	-	-	-	-
Fehér bl	-	1-15.	16-17. 18-23. tőszelvény	-	-	-
Zöld bl	-	1-15	16-17. 18-23.	24-28. tőszelvény	-	-
Fehér bl	-	1-15.	16-17.	-	18-23. tőszelvény	-
Zöld bl	-	1-15.	16-17.	-	18-23.	24-28. tőszelvény
Jzk.	-	-	-	-	-	-
Hátlap	-	-	-	-	-	-

Rövidítések: Vh – vámhivatal, bl – betétlap, jzk – ténymegállapító jegyzőkönyv

12. Árutovábbítás ATA igazolvánnyal

Általános rendelkezések

Az ATA igazolvány olyan nemzetközi vámokmány, amely egy éven keresztül (meghosszabbítható 2 évre) lehetővé teszi az áruk vámmentesen történő ideiglenes behozatalát.

Alkalmazásának esetei

Az áruk felhasználása szerint: kiállításra, vásárra, bemutatóra, munkavégzésre, versenyre, koncertre, stb.

Az áruk fajtája szerint: az árukör igen széles, jellemző áruk pl.: kiállítási, installációs anyagok, tudományos felszerelések, orvosi műszerek, szerszámok, gépek, kamerák, filmforgatási eszközök, hangszerek, színházi jelmezek, díszletek, ékszerek, festmények, műalkotások, régiségek, versenylovak, stb.

Nem használható ATA igazolvány: postai forgalomban és fogyasztási cikkek szállításához.

Jogsabályi háttér

- 1966. évi 5. törvényerejű rendelet az áruk előjegyzési eljárásban való behozatalához szükséges, Brüsszelben 1961. december 6-án kötött A. T. A.-igazolványról, valamint a kereskedelmi minták E. C. S. igazoló füzeteire vonatkozó, Brüsszelben 1956. március 1-jén megkötött és a Váme gyüttműködési Tanács ajánlására 1960. június 15-én módosított Váme gyezmények kihirdetéséről
- 25/2002. (XII. 20.) KüM rendelet az A.T.A. Egyezmény végrehajtásáról

Az ATA igazolványt Magyarországon a Kereskedelmi- és Iparkamarák (továbbiakban: Kamara) állítják ki.

Az ATA igazolvánnyal alkalmazható vámeljárások és intézkedések:

- ideiglenes kivitel (sárga színű)
- közösségi áruk ideiglenes kivitelét követően szabad forgalomba bocsátás (sárga színű)
- ideiglenes behozatal (fehér színű)
- újrakivitel (fehér színű)
- árutovábbítás (kék színű)
- a rendeltetési vámhivatalnál történt bemutatás igazolása (kék színű)

Felépítése:

- zöld színű borítólap
- (vámeljárásonként összetartozó, csoportosított) ellenőrző szelvények (amelyből 1 lap maximum 4 útra - kivitel és visszahozatal - használható)
- az egyes vámkezelések céljára - a könnyebb kezelhetőség szempontjából különböző színű és a borítólapban elhelyezett - betétlapok
- az általános jegyzékhez tartozó (különböző színű) pótlapok

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

SZABAD FORGALOMBA BOCSÁTÁS

A szabad forgalomba bocsátás talán a legfontosabb vámeljárás, ugyanis ehhez kapcsolódik a vámtartozás kiszabása és beszedése, és a vámeljáráshoz kapcsolódóan a nem közösségi adók és díjak kiszabása és beszedése is.

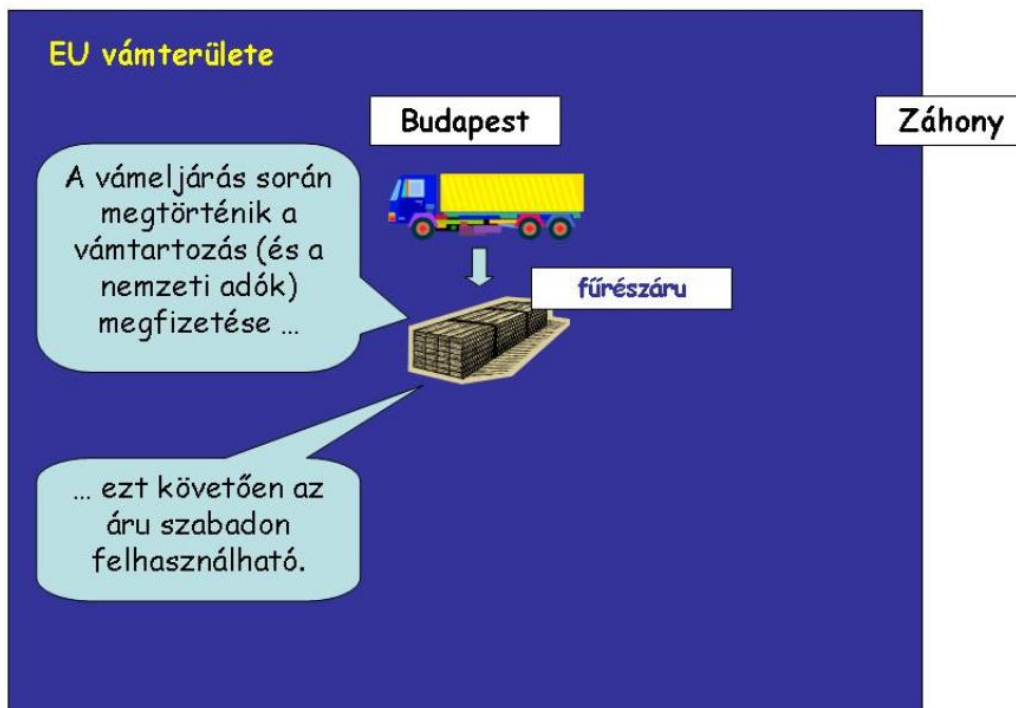
E vámeljárás következményeként a nem közösségi áru elnyeri a közösségi áru vámjogi helyzetét, amely áru ezt követően a Közösség területén (néhány speciális eljárástól eltekintve) szabadon felhasználható.

A vámeljárs magában foglalja:

- a kereskedelem-politikai intézkedések alkalmazását;
- az áruk behozatalával kapcsolatos egyéb vámalakíságok elvégzését;
- a jogszabály alapján fizetendő vámok megállapítását.

A vámeljárs folyamatát az alábbi ábra tartalmazza.

Szabad forgalomba bocsátás

10. ábra. A szabad forgalomba bocsátás folyamata

13. Jogszabályi helyek

A szabad forgalomba bocsátás vámeljársára vonatkozó jogszabályi helyek az alábbiak:

- A Vámkódex 79–83. cikkei;
- A VHR. 290–308d. cikkei.

Ezek a jogszabályi helyek azonban csak a vámeljársra vonatkozó általános szabályokat tartalmazzák. A vámeljárs tartalmát a kereskedelem-politikai intézkedések alkalmazása és a vámok megállapítása jelenti, így az egyéb alkalmazandó rendelkezéseket a Vámkódex vámtartozás fejezetében találjuk meg. Itt kerül meghatározásra a vámtartozás keletkezése, könyvelése, közzlése, esedékessége és megfizetése.

14. Vámtartozás keletkezése

Vámtartozás kétféleképpen keletkezhet: szabályosan vagy szabálytalanul.

A vámtartozás szabályos keletkezése

Szabályosan a következő eljárásokhoz kapcsolódóan keletkezik vámtartozás:

- szabad forgalomba bocsátáskor;
- részleges mentesség melletti ideiglenes behozatal esetén.

Szabályos keletkezés esetén a vámtartozás az árunyilatkozat elfogadásának időpontjában keletkezik. Ebben az esetben az adós a nyilatkozattevő, illetve közvetett képviselő esetében a megbízó is (akinek a nevében a vámáru-nyilatkozatot tették).

A vámtartozás összegét a vámtartozás keletkezésének időpontjában érvényes vámkivétési szabályok alapján kell meghatározni.

Amennyiben ez nem lehetséges, akkor azt az időpontot kell figyelembe venni, amikor a vámhatóság megállapította, hogy az árura vámtartozás keletkezett.

A vámtartozás keletkezésének helye az a hely, ahol az azt eredményező esemény történik.

A vámtartozás szabálytalan keletkezése

Az alábbi táblázat a behozatali vámtartozás szabálytalan keletkezésének eseteit, a keletkezés időpontját és az adós személyét tartalmazza.

Vámtartozás keletkezésének oka	Kel. időpontja	Adós
jogellenes bejuttatás a Közösség vámterületére	jogellenes bejuttatás időpontja	- aki az árut jogellenesen bejuttatta; - aki részt vett a bejuttatásban és tudta, hogy az jogellenes; - aki az árut megszerezte, és tudta, vagy tudnia kellett, hogy a bejuttatás jogellenes
vámszabad területről vagy vámszabad raktárból történő jogellenes bejuttatás a Közösség vámterületére	jogellenes bejuttatás időpontja	- aki az árut jogellenesen bejuttatta; - aki részt vett a bejuttatásban és tudta, vagy tudnia kellett, hogy az jogellenes; - aki az árut megszerezte, és tudta, vagy tudnia kellett, hogy a bejuttatás jogellenes
vámfelügyelet alóli jogellenes	a jogellenes elvonás	- aki az árut elvonta a

elvonás	időpontja	vámfelügyelet alól; – aki részt vett ebben és tudta, vagy tudnia kellett, hogy azt elvonják a vámfelügyelet alól; – aki az árut megszerezte, és tudta, vagy tudnia kellett, hogy azt elvonták a vámfelügyelet alól; – az adott eljáráshoz kapcsolódó kötelezettségek teljesítésére kötelezett személy
az eljáráshoz kapcsolódó kötelezettségek nem teljesítése	a kötelezettség nem teljesítésének időpontja	a kötelezettség teljesítésére kötelezett
az eljáráshoz kapcsolódó feltételek nem teljesítése	a feltétel nem teljesítésének időpontja	a feltételek teljesítésére kötelezett
vámszabad területen vagy vámszabad raktárban történő szabálytalan felhasználás	vagy jogellenes cselekmény időpontja	– aki az árut el- vagy felhasználta; – aki ebben részt vett és tudta, vagy tudnia kellett, hogy a cselekmény jogellenes

Vámtartozás könyvelése

Alapelv, hogy a megállapított vámösszegeket a nemzeti jogszabályoknak megfelelően kell könyvelésbe venni, kivéve, ahol nincs közlés, vagy a közlésre nyitva álló határidő lejárt.

A könyvelésbe vétel időpontja

A Modernizált Vámkódex által teremtett jogi környezetben megszűnik a két napos könyvelésbe vételi határidő, valamennyi tagállamnak valamennyi eljárásra a tizennégy napos határidőt kell alkalmazni, függetlenül attól, hogy a vámtartozás milyen körülmények között keletkezett, ideértve az egyetlen bejegyzéssel könyvelésbe vehető vámösszegeket. Ha azonban a vámtartozás vám formájában megjelenő átmeneti kereskedelem-politikai intézkedéshez kapcsolódik, a fizetendő behozatali vagy kiviteli vám összegét a végleges kereskedelem-politikai intézkedést megállapító rendeletnek az Európai Unió hivatalos lapjában való kihirdetésének napját követő két hónapon belül kell könyvelésbe venni.

Vámtartozás közlése, esedékessége

A közlést minden esetben az azon a helyen előírt formában kell közölni az adóssal, ahol a vámtartozás keletkezett.

A vámtartozás közlését az alábbi esetekben nem kell elvégezni:

- átmeneti kereskedelem-politikai intézkedés bevezetése esetén;
- amikor a fizetendő vámösszeg meghaladja a Kötelező Tarifális vagy Származási Felvilágosítás keretében hozott határozat alapján megállapított összeget;
- amikor az eredeti határozatot, amely szerint a vámtartozást egyáltalán nem kell közölni, vagy a fizetendő behozatali vagy kiviteli vám összegénél kisebb behozatali vagy kiviteli vámösszeg mellett kellett közölni, olyan általános rendelkezések alapján hozták meg, amelyeket bírósági határozat később érvénytelenített;
- amikor mentesül a vámhatóság a közlés alól.

Amennyiben a vámáru-nyilatkozaton feltüntetett összeg megegyezik a fizetendő vámösszeggel, úgy az árukiadás egyenértékű a közléssel, mely egyszerűsítést a korábbi jogszabály is ismert, de Magyarországon nem került alkalmazásra.

Vámtartozás megfizetése

A vámtartozás megfizetése azonnali vagy halasztott fizetéssel történhet.

Azonnali fizetés

Azonnali fizetés esetén a közlést követő 10 napon belül kell a vámtartozást megfizetni.

Halasztott vámfizetés

A halasztott vámfizetésnek három módja lehetséges:

- az adós minden egyes vámtartozás vonatkozásában külön-külön, a közlést követő 30 napon belül fizeti meg a vámtartozást;
- egy hetes összevonási időszak esetén az adós a vámtartozást az összevonást követő negyedik hét péntekéig fizetheti meg;
- egy hónapos összevonás esetén a naptári hónapot követő hónap 16. napjáig kell megfizetni a vámtartozást.

A vámtartozás megfizetésnek eszköze

A vámtartozás megfizetése történhet:

- 2 millió forintig készpénzben;
- letétbe helyezett vámbiztosíték elszámolásával;
- banki átutalással;
- bankkártya felhasználásával.

Visszafizetés, elengedés

Vámösszeget visszafizetni vagy elengedni a következő okokból kifolyólag lehet:

- a vámok túlzott mértékben kerültek felszámításra;
- hibás áruk, vagy a szerződés feltételeinek nem megfelelő áruk esetén;
- az illetékes hatóságok hibája miatt;

- méltányosságból;
- vámáru-nyilatkozat érvénytelenítése esetén.

Nem engedélyezhető a visszafizetés vagy elengedés, ha a vámtartozás közlését eredményező helyzet az adós általi megtévesztésből ered.

Visszafizetési és elengedési eljárás

Visszafizetési vagy elengedési kérelmeket az illetékes vámhivatalhoz kell benyújtani a következő időtartamokon belül:

- a túlzott mértékben felszámított vámok, az illetékes hatóságok hibája vagy méltányosság esetén a vámtartozás közlésének napjától számított három éven belül (jogorvoslati eljárás esetén ezen határidőt fel kell függeszteni);
- hibás áruk, vagy a szerződés feltételeinek nem megfelelő áruk esetében a vámtartozás közlésének napjától számított egy éven belül;
- a vámáru-nyilatkozat érvénytelenítése esetén az érvénytelenítésre alkalmazandó szabályokban meghatározott időtartamon belül.

A vámtartozás megszűnése

A behajthatatlanságra vonatkozó hatályos rendelkezések sérelme nélkül a vámtartozás a következő módok valamelyikével szűnik meg:

- a vámösszeg megfizetésével;
- a vámösszeg elengedésével;
- a vámáru-nyilatkozat érvénytelenítésével;
- vámköteles áruk elkobzásával;
- ha a vámköteles árut lefoglalják, és egyidejűleg vagy ezt követően elkobozzák;
- ha az áruk a vámfelügyelet alatt megsemmisülnek, vagy azokat az államnak felajánlják;
- ha az áruk eltűnése, vagy a vámjogszabályokból származó kötelezettségek nem teljesítése, az áru tényleges jellege,
- előre nem látható körülmények vagy vis maior eredményeként, vagy
- a vámhatóságok utasítása eredményeként az említett áru teljes megsemmisülése vagy helyrehozhatatlan károsodása miatt következett be. (E pont alkalmazásában az árukat helyrehozhatatlanul károsodottnak kell tekinteni, ha azok emberi használatra alkalmatlanná váltak.)
- amennyiben a vámtartozás a szabályok be nem tartása miatt keletkezett, de a mulasztás nem volt jelentős hatással az érintett vámeljáráás helyes lefolytatására, és nem valósított meg megtévesztési kísérletet, vagy minden, az áruk helyzetének rendezéséhez szükséges alakiságot ezt követően elvégeznek;
- ha a meghatározott célra történő felhasználásuk alapján nulla vagy csökkentett behozatali vámtétel mellett szabad forgalomba bocsátott árut a vámhatóságok engedélyével kivitték;
- amennyiben a preferenciális tarifális elbánás megadásának lehetővé tétele érdekében elvégzett vámalakiságokat törlik;

- ha a vámhatóságok számára kielégítő bizonyítékot szolgáltatnak arról, hogy az árukat nem használták fel vagy fogyasztották el, és a Közösség vámterületéről kivitték azokat. Ha több személy kötelezett a vámtartozásnak megfelelő vámösszeg megfizetésére, és az elengedést megadták, a vámtartozás csak annak a személynek vagy azoknak a személyeknek a tekintetében szűnik meg, aki(k)nek az elengedést megadták.

Az utolsó előtti pontban említett esetben a vámtartozás nem szűnik meg a megtevesztést megkísérlő személlyel vagy személyekkel szemben.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

KIVITEL VÁMELJÁRÁS

Általános szabályok

A kiviteli eljárás lehetővé teszi, hogy a közösségi áru elhagyja a Közösség vámterületét. A közösségi áruk ezzel elveszítik közösségi jellegüket.

A kivitel magában foglalja a kereskedelem-politikai intézkedések alkalmazását, valamint szükség szerint a kiviteli vámok kiszabását. Bár a Közösségi Vámkódex tartalmazza a kiviteli vámokkal kapcsolatos szabályozást, jelenleg ezeket nem alkalmazzák. A kivitelhez tehát nem kapcsolódik vámfizetési kötelezettség, mégis a Közösség területét elhagyó árukhoz olyan pénzügyi, vagy egyéb következmények kapcsolódhatnak, amely miatt nagyon fontos az eljárás megfelelő nyomon követése.

Ilyen következmények például:

- kivitelhez kapcsolódó korlátozó, tiltó rendelkezések;
- megfigyelési intézkedések;
- exporttámogatás (pl. mezőgazdasági termékek);
- áfa-mentesség;
- jövedéki adó visszaigénylése;
- behozatali vámok visszafizetése, elengedése.

Az eljárás kezdeményezése

A kiviteli vámeljárást árunyilatkozat benyújtásával kell kezdeményezni annál a vámhivatalnál, ahol az exportőr letelepedett, vagy ahol az árut a kiszállításhoz becsomagolták, vagy ahol a kereskedelmi szállítóeszközbe berakták.

A kiviteli eljárást a kiléptető vámhivatalnál is lehet kezdeményezni olyan áru esetén, amelyre nem vonatkoznak korlátozások, illetve tilalmak, és amelynek értéke szállítmányonként és nyilatkozattevőnként nem haladja meg a 3000 eurót.

A kivitel vámeljárással kapcsolatos árunyilatkozatot – a szóbeli árunyilatkozatadás kivételével – 2009. július 01-től csak elektronikusan lehet benyújtani. Ez az Automatizált Kiviteli Rendszer (Automated Export System – AES).

Az AES lényege, hogy az ügyfelek, legyen szó normál vagy egyszerűsített eljárásról, a kivitelhez kapcsolódó árunyilatkozatot elektronikusan kell, hogy benyújtsák. Az árunyilatkozat elektronikus benyújtásához szükséges feltételeket az "e-vámeljárások" tananyag tartalmazza. Az AES eljárás folyamata a következő fejezetben kerül feldolgozásra.

A kivitel okmányai

Bár az árunyilatkozat benyújtása az AES-ben elektronikusan történik, az ügyfélnek rendelkeznie kell minden olyan okmánnyal, amely az adott áru kiviteli vámeljárással való vonásához szükséges.

Ezen okmányok az alábbiak:

- számla,
- fuvarlevél,
- rakományjegyzék,
- származást igazoló okmány (amennyiben a rendeltetési országban igazolni kívánják az áruk közösségi származását),
- hatósági engedélyek, igazolások,
- egyéb okmányok.

AES eljárás

Az eljárás fajtái

Az AES feldolgozási folyamatban két exportortípust kell megkülönböztetni:

„E”:= a 2454/93/EGK Bizottsági rendelet 285. cikk (2) bekezdésében meghatározott egyszerűsített – kiegészítő árunyilatkozat alól mentesített – helyi kiviteli engedéllyel (2060, 2061, 2062 azonosítószámú engedélytípusok) rendelkező ügyfél.

„B”:= nem „E” típusú exportőr.

Az eljárások fajtái

1. Normál eljárás ("B" típusú exportőr)

Normál eljárásban az ügyfél által elektronikusan úton benyújtott árunyilatkozat megküldése és a szállítmány kiviteli vámhivatalnál történő bemutatását követően a kiviteli vámhivatal a számítógépes rendszeréből kinyomtatott Kiviteli Kísérő Okmányt (KKO) hitelesíti és átadja az exportőr vagy képviselője részére.

Az ECN+ alkalmazásban a kiléptető vámhivatal elektronikusan értesíti a kiviteli vámhivatalt a kiléptetés megtörténtéről. Amennyiben az exportőr vagy képviselője elektronikusan indítványozta a kiviteli vám eljárás végrehajtását, úgy a kiléptetési adatokról a kiviteli vámhivatal elektronikusan értesítést küld annak, aki az árunyilatkozatot benyújtotta.

A „B” típusú exportőr számára lehetőség nyílik az árunyilatkozat elektronikus benyújtására. Ebben az esetben azonban a feldolgozás az elfogadást követően kizárólag manuális ágon – az ügyféllel való kapcsolatfelvétellel – folytatódhat.

Abban különbözik az „E” típusú exportőr feldolgozási folyamatától, hogy a hibátlan árunyilatkozat ellenőrzését követően az elfogadásról nem küld a rendszer automatikusan értesítés üzenetet az ügyfélnek, csak az átvételről és a vámhivatallal való kapcsolatfelvételtől, valamint a 30 nap utáni törlésről ad tájékoztatást. A feldolgozás parkolópályára kerül, ahonnan felhasználói döntést követően manuális ágon folytatható tovább a feldolgozás. „B” típusú ügyfél esetében, amennyiben az átvételtől számított 30 napon belül nem történik meg az elfogadás, akkor a CDPS_ID automatikusan törlésre kerül az ügyfél értesítése mellett.

Az e-revizor dönthet az elfogadás/visszaadás kérdésekben. Elfogadás esetén be kell rögzíteni a valós elfogadás dátumát. Az új dátum alapján a manuális feldolgozás szabályai szerint újraellenőrzésre kerül az árunyilatkozat. Ettől a ponttól a feldolgozás azonos a manuális folyamattal.

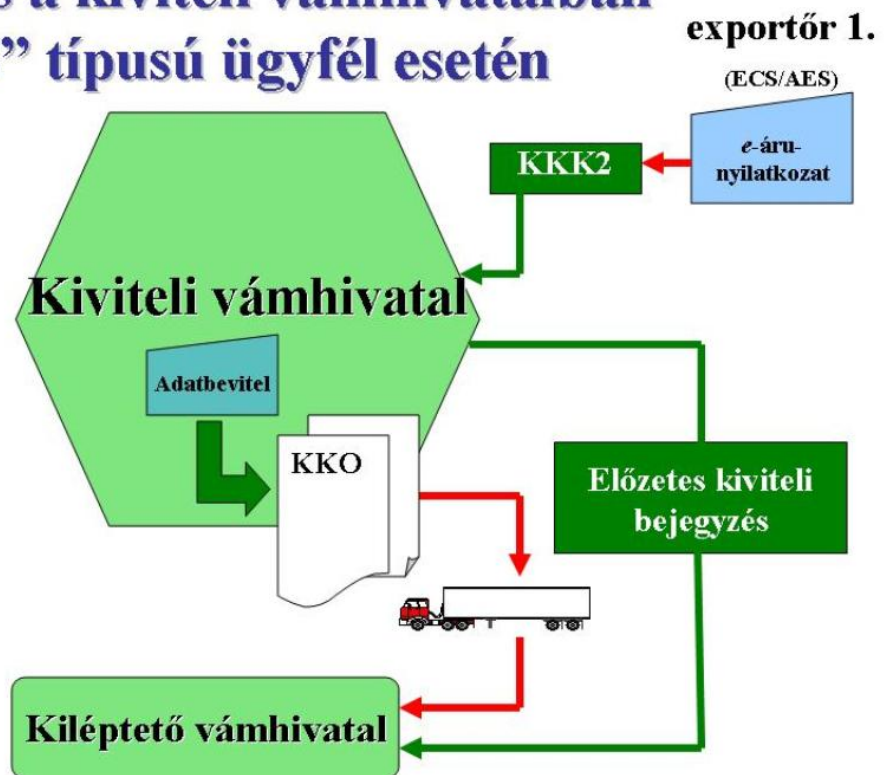
2. Engedélyes gazdálkodó ("E" típusú ügyfél)

Engedélyes gazdálkodó esetén a gazdálkodónak vagy képviselőjének a teljes adattartamú kiviteli árunyilatkozatot elektronikusan kell megküldenie a kiviteli vámhivatalnak és az áru kiadásáról is elektronikusan kap értesítést.

A Kiviteli Kísérő Okmányt az engedélyezett exportőr a telephelyén nyomtatja ki és hitelesíti. Amennyiben az áru kilépett az Európai Unióból, úgy a kiléptető vámhivatal értesítése alapján az exportőr vagy képviselője elektronikus értesítést kap a szállítmány sorsáról.

Az elektronikus egyszerűsített kiviteli eljárás során kiegészítő árunyilatkozat benyújtására nincs szükség.

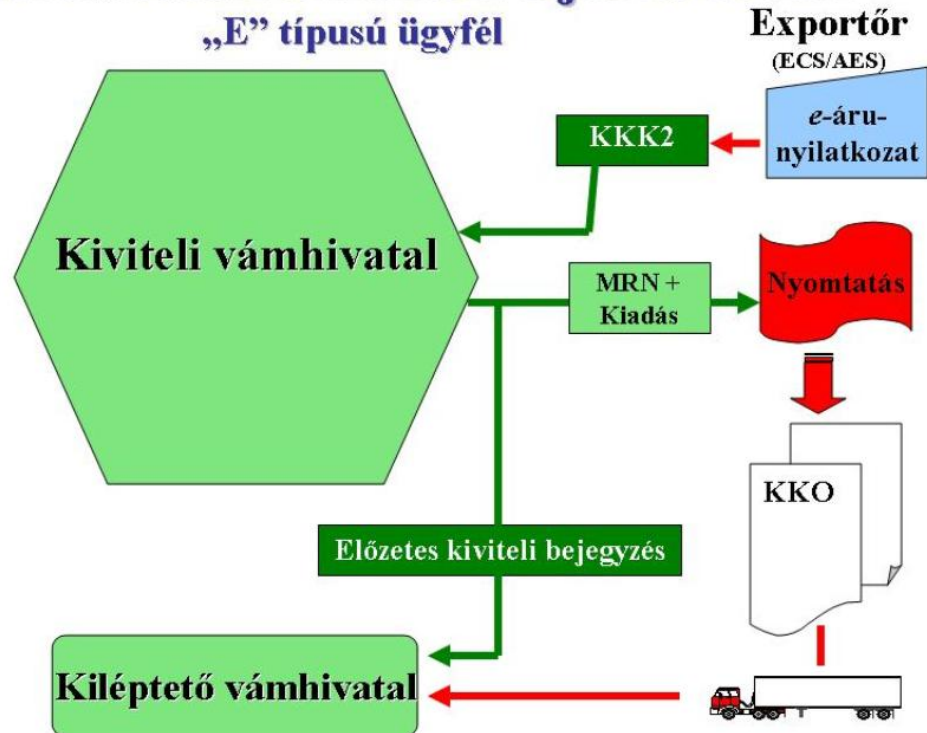
Eljárás a kiviteli vámhivatalban „B” típusú ügyfél esetén

11. ábra. Eljárás a kiviteli vámhivatalban ("B" típusú ügyfél esetén)

MUNKK

Egyszerűsítések a kiviteli eljárás során

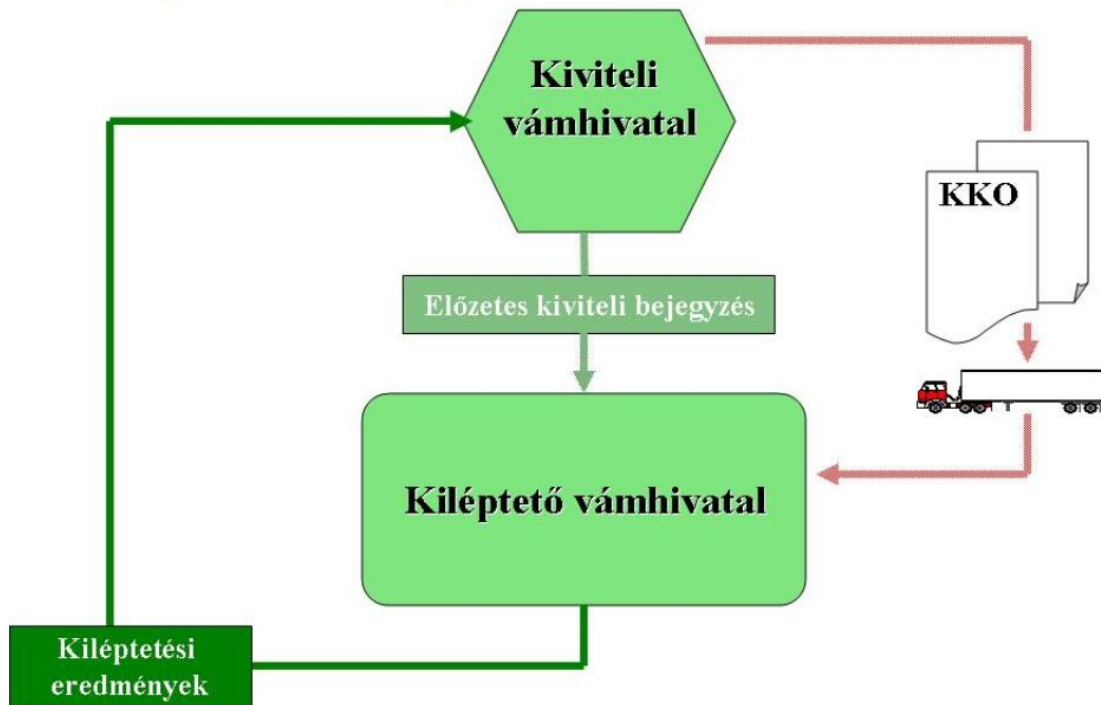

12. ábra. Eljárás a kiviteli vámhivatalban ("B" típusú ügyfél esetén)

Kiléptetés

MUNKK

Eljárás a kiléptető vámhivatalban

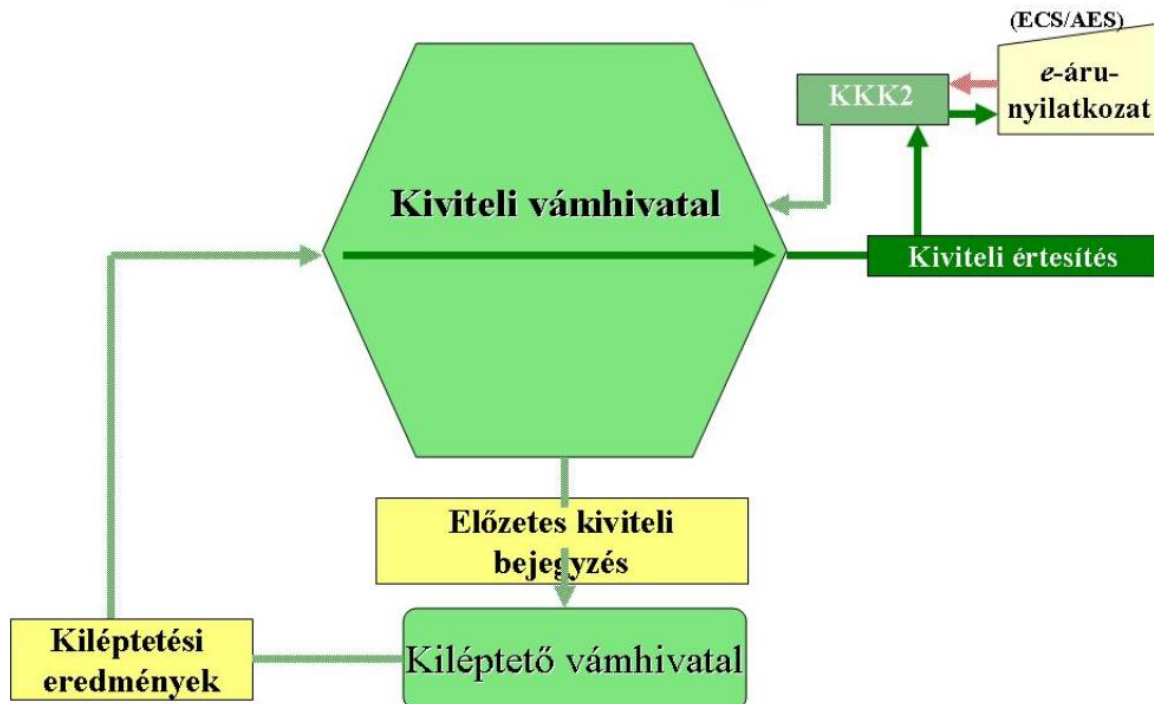

13. ábra. Eljárás a kiléptető vámhivatalban

A szállítmány kiléptetése az ECN+ rendszerben történik meg.

A kiléptetés tényének visszaigazolását az ÁRUREG küldi meg mind az „E”, mind a „B” típusú ügyfélnek az alábbi üzenetben .

A kiviteli vámhivatal igazolása exportőr 1.

14. ábra. A kiviteli vámhivatal igazolása

Abban az esetben, ha a kiléptetés során a kiléptető vámhivatal kisebb eltéréseket állapít meg (A4 ellenőrzési kód), az ügyfél részére visszaérkezett üzenet tartalmazza mind az ellenőrzési kódját, mind pedig a tapasztalt eltéréseket.

Amennyiben az ellenőrzés eredménye B1, és a kiléptetés megtagadásra kerül, az ügyfél a részére visszaérkező üzenetben szintén láthatja a kiléptetés megtagadásának okát.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

GAZDASÁGI VÁMELJÁRÁSOK ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

A gazdasági vámeljáráshoz tartoznak az áruval kapcsolatos azon intézkedések, amelyek során valamilyen termelési, feldolgozási, tárolási művelet megvalósul.

Gazdasági vámeljárások az alábbiak:

- Vámraktározás
- Ideiglenes behozatal

- Aktív feldolgozás
- Passzív feldolgozás
- Vámfelügyelet mellett történő feldolgozás

A Vámkódex meghatározza azokat az általános szabályokat, amelyeket valamennyi gazdasági vámeljárs esetén alkalmazni kell. A következőkben ezek kerültek összegyűjtésre.

15. Fogalmak

A gazdasági vámeljársok bemutatása előtt ismerkedjünk meg néhány speciálisan ide tartozó alapfogalommal!

Engedély: a vámhatóság engedélye a vámeljárs alkalmazására.

Engedélyes: az engedély birtokosa.

Felügyeletet ellátó vámhivatal: az engedélyben megjelölt, az eljárás felügyeletére felhatalmazott vámhivatal.

Vámeljárs alá vonást végző vámhivatal: a vámeljársra benyújtott árnyilatkozat elfogadására felhatalmazott vámhivatal.

Vámeljársat lezáró vámhivatal: a vámeljárs lezárására benyújtott árnyilatkozat elfogadására felhatalmazott vámhivatal.

Háromszög-forgalom: ahol a vámeljársat lezáró és a vámeljárs alá vonást végző vámhivatal nem egyezik meg.

Vámeljárs lezárására nyitva álló időtartam: az a határidő, ameddig az árukat vagy végtermékeket az új engedélyezett vámjogi sors alá kell rendelni.

Számviteli nyilvántartás: az engedélyes kereskedelmi, adózási vagy egyéb számviteli anyagait jelenti, vagy az ő nevében nyilvántartott ilyen adatokat.

Nyilvántartás: az összes szükséges információt és technikai részletet tartalmazó adat bármilyen adathordozón, lehetővé téve a vámhatóságoknak a vámeljársok felügyeletét és ellenőrzését, különös tekintettel az áruk áramlására és vámjogi helyzetének változására; a vámraktározási eljárás nyilvántartását raktárnyilvántartásnak nevezzük.

Fő végtermék: azok a végtermékek, amelyek előállítására a vámeljársat engedélyezték.

Melléktermék: azok a végtermékek, amelyek a feldolgozási folyamatnak az engedélyben meghatározott fő végtermékeken kívüli szükségszerű melléktermékei.

Gazdasági vámeljársok általános jellemzői

A gazdasági vámeljársok általános jellemzői az alábbiak.

- vámhatóság által kiadott engedély szükséges hozzá;

- általában valamilyen gazdasági tevékenység kapcsolódik hozzá;
- nyilvántartást kell vezetni (kivéve ideiglenes behozatal).

Az engedélyezés feltételei:

- a kérelmező megbízható vámadós;
- vámbiztosítékot kell nyújtani (mértéke: az áru után fizetendő vámtartozás, valamint a nem közösségi adók és díjak együttes összege);
- a vámeljárásnak gazdaságilag indokoltnak kell lenni.

Az engedélyben meg kell határozni az engedélyezés feltételeit.

16. Gazdasági vámeljárások engedélyezése

Az engedélyezés határideje általánosan a kérelem benyújtásától számított 30 nap, vámraktározás esetén azonban 60 nap.

Az engedély érvényessége vámraktározás esetén nincs korlátozva, aktív feldolgozás, passzív feldolgozás és vámfelügyelet mellett történő feldolgozás esetén 3 év.

Kivételt képeznek a Biz. R. 73. sz. mellékletének A részében szereplő mezőgazdasági termékek, amelyek esetén 6 hónap az érvényesség, illetve a 1255/1999. Tanácsi Rendeletben szereplő tej és tejtermékek, amelyek esetén három hónap.

Az engedélyesnek jelezni kell a vámhatóság felé a feltételekben bekövetkezett változásokat.

Az engedély kérelmének módjai

Meghatározott formanyomtatvány (Biz. R. 67. sz. mell., illetve a 15/2004. (IV.05.) PM rendelet 8. számú melléklete szerinti nyomtatvány) kitöltésével kell benyújtani az engedélykérelmet. Az engedély megújítása vagy módosítása egyszerű írásbeli kérelemmel is történhet.

Írásbeli árunyilatkozattal:

- aktív feldolgozás esetén, ha a gazdasági feltételeket teljesítettnek kell tekinteni;
- vámfelügyelet mellett történő feldolgozásnál, ha a gazdasági feltételeket teljesítettnek kell tekinteni;
- ideiglenes behozatalnál;
- passzív feldolgozásnál meghatározott esetekben;

Szóbeli árunyilatkozattal: ideiglenes behozatalnál meghatározott esetekben.

Az engedélyezés módja írásos kérelem esetén a Biz. R. 67. számú mellékletben meghatározott nyomtatványon, illetve határozattal történik, míg írásbeli és szóbeli árunyilatkozat esetén: az árunyilatkozat elfogadásával.

Gazdasági indokoltság

A tevékenység gazdaságilag különösen akkor indokolt, ha

- a feldolgozás céljából behozni kívánt árukkal azonos minőségű és műszaki jellemzőkkel rendelkező közösségi áruk nem áll rendelkezésre;
- árkülönbség van a Közösségekben termelt áruk és a behozni kívánt áruk között, természetesen a nem közösségi áruk javára;
- szerződéses kötelezettségek teljesítéséről van szó.

Gazdasági vámeljárások nyilvántartása

Gazdasági vámeljárások alkalmazása esetén ideiglenes behozatal kivételével nyilvántartást kell vezetni, amelyre a gazdálkodónál meglévő számviteli nyilvántartásokat is jóváhagyható. A nyilvántartás ellenőrzésére a vámhatóság előírhatja leltár készítését.

A nyilvántartásnak meghatározott tartalma van, mely adattartalom a következő:

- a Biz. R. 37. számú mellékletében meghatározott minimumlista szerinti adatok;
- az elszámolásra vonatkozó adatok;
- az áru azonosításához szükséges adatok;
- a csatolt okmányok kelte és azonosítószáma;
- a feldolgozási műveletek jellege;
- az elszámolási kulcs;
- az áruk nyomon követését lehetővé tevő információk;
- helyettesítő áruk esetén a nyomon követést lehetővé tevő információk.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

VÁMRAKTÁROZÁS

17. Általános szabályok

A vámraktározás vámeljárással – ahogy a nevében is benne van – lehetővé teszi, hogy árut a vámjogi sorsának rendezése nélkül vámraktárban tároljanak. Általában akkor kerül alkalmazásra, ha az áru vámjogi sorsának rendezése valamely okból később történik meg.

Vámraktározás eljárás során az alábbi árukat lehet vámraktárban tárolni

- nem közösségi áruk, anélkül, hogy azok behozatali vámok vagy kereskedelem-politikai intézkedések hatálya alá tartoznának,
- közösségi áruk, amelyeknél a különleges tárgykörökre vonatkozó közösségi jogszabályok előírják, hogy vámraktárba helyezésük olyan intézkedések alkalmazásával jár, amelyek általában az ilyen áru kiviteléhez kapcsolódnak (pl. a kivitelre kerülő áru, ha a külföldre szállítás feltételei fennállnak, de a kiszállításra csak későbbi időpontban kerül sor).

18. A vámraktárak fajtái, típusai

A vámraktár lehet köz- vagy magánvámraktár.

Közvámraktárnak minősül a vámhivatal által üzemeltetett vagy raktárendélyes által fenntartott, a vámhatóság által engedélyezett raktár. Közvámraktárban bárki rendelkezése alatt lévő áru raktározható.

Típusai: "A", "B" és "F"

Magánvámraktár szintén a vámhatóság által engedélyezett olyan raktár, ahova csak a raktárendélyes részére érkező áru raktározható.

Típusai: "C", "D" és "E"

A vámraktárak típusai

"A" típus: a vámraktár üzemeltetője felelőssége alatt álló közvámraktár

"B" típus: a beraktározók felelősségével működő közvámraktár

"C" típus: olyan magánvámraktár, ahol a vámraktár üzemeltetője és a beraktározó ugyanaz a szervezet, de nem szükségszerűen a vámáruk tulajdonosa

"D" típus: olyan magánvámraktár, ahol a vámraktár üzemeltetője és a beraktározó ugyanaz a szervezet, de nem szükségszerűen a vámáruk tulajdonosa, és a vámraktározási vámeljárást lezáró szabad forgalomba bocsátás vámeljárással helyi vámkezelési eljárásban kerül sor.

"E" típus: olyan magánvámraktár, ahol a vámraktár üzemeltetője és a beraktározó ugyanaz a szervezet, de nem szükségszerűen a vámáruk tulajdonosa, és ahol a vámáru vámraktározási eljárás alá helyezhető anélkül, hogy azt egy vámraktárrá minősített ingatlanra vagy más meghatározott területre betárolják

"F" típus: vámhivatal által üzemeltetett közvámraktár

Esetpélda 1: Egy gazdálkodó harmadik országból importál árut, amelynek nem tudja vagy nem akarja rendezni a vámjogi sorsát. Ebben az esetben a legegyszerűbb megoldás, ha kéri az áru "A" típusú közvámraktárba történő tárolását. Ilyenkor a felelősség a raktárendélyesé, akinek a gazdálkodó raktárdíjat fizet.

Esetpélda 2: Egy gazdálkodó rendszeresen importál árut, amelyet a Közösség területén kíván szabad forgalomba bocsátani. Amennyiben ez a gazdálkodó létesít egy "C" típusú magánvámraktárat, akkor a szabad forgalomba bocsátásra a vámraktárból kerülhet sor, a keresletnek megfelelően. A magánvámraktárhoz kapcsolódnak például a bizományosi vagy vevőszolgálati szerződés külkereskedelmi ügyletek.

Esetpélda 3: Az előző gazdálkodónak lehetősége van arra is, hogy a magánvámraktárból a szabad forgalomba bocsátás helyi vámkezelés egyszerűsített eljárással történjen. Ilyenkor "D" típusú magánvámraktárat kell létesíteni.

Esetpélda 4: A gazdálkodónak lehetősége van arra is, hogy úgy élvezze a vámraktározáshoz kapcsolódó előnyöket, hogy az áruk nincsenek vámraktárban. Ekkor "E" típusú magánvámraktárról beszélünk. Ilyenkor akár a szállítóeszközön, tartályban vagy a gazdálkodó telephelyén is lehet vámraktározás vámeljárással az áru.

19. Engedélyezés

A működéshez szükséges engedélyt a raktár fekvése szerint illetékes vám- és pénzügyőri hivatal adja ki a kérelem benyújtását követő legfeljebb 60 napon belül. Az engedélyben a hivatal többek között meghatározza az ügyfél kötelezettségeit.

Az engedélyezés feltételei

Az engedélyezést a Közösségben letelepedett személy kérheti. A kérelmet a Közöségi Vámcode végrehajtási rendeletének 67. sz. mellékletében meghatározott formanyomtatványon kell benyújtani. A gazdasági indoklás vizsgálatához kereskedelmi szerződés vagy egyéb bizonyító okmány csatolása szükséges.

Vámbiztosítékot (bankgaranciát) a betárolni kívánt áruk után felmerülő vámtartozás és a nem közösségi adók és díjak összegéig kell nyújtani, amelynek kiszámítása a kérelmező feladata.

A kérelem mellé be kell mutatni a nyilvántartás vezetésére vonatkozó nyilatkozatot, valamint a számítógépes programot.

Megbízható vámadós-vizsgálat lefolytatásához szükséges okmányok vizsgálata.

A vámraktározásra vonatkozó engedély határideje nincs korlátozva, de a feltételek rendszeresen felülvizsgálatra kerülnek.

A raktárengedélyes felelős:

- annak biztosításáért, hogy amíg az áru a vámraktárban van, addig ne vonják ki a vámfelügyelet alól;
- a vámraktározási eljárás hatálya alatt álló áru tárolása során keletkező kötelezettségek teljesítéséért; és
- az engedélyben meghatározott egyes feltételek betartásáért.

Raktárnyilvántartás

Az A, C, D és E-típusú vámraktárban a vámraktár üzemeltetője a raktárnyilvántartások vezetésére kijelölt személy.

Az „F” típusú vámraktárban az üzemeltető vámhivatal raktárnyilvántartás helyett vámnyilvántartást vezet.

A „B” típusú vámraktárban raktárnyilvántartás helyett a felügyeletet ellátó vámhivatal a vámeljárással alá vonásra vonatkozó vámáru-nyilatkozatokat tartja meg.

A raktárnyilvántartásnak minden időpontban mutatnia kell az éppen akkor vámraktározási eljárás alatt lévő árukészletet. A vámraktár üzemeltetőjének a vámhatóság által meghatározott időközönként az említett készletről jegyzéket kell benyújtania a felügyeletet ellátó vámhivatalhoz.

20. Az eljárás lefolytatása

A nem közösségi áruk a Vhr. 72. mellékletben felsorolt szokásos kezelési módok alá vonhatók.

Az áruk ideiglenesen három hónapot meg nem haladó időtartamra tárolhatók ki. Amennyiben a körülmények indokolják, ez a határidő meghosszabbítható.

A szokásos kezelési módok elvégzésére, vagy az áruknak a vámraktárból történő ideiglenes kitérítésére vonatkozó engedély iránti kérelmet írásban, esetenként külön-külön kell a felügyeletet ellátó vámhivatalnak benyújtani. A kérelemnek tartalmaznia kell a vámeljárással alkalmazásához szükséges összes adatot; ilyen engedély adható a vámraktározási eljárás működtetésére vonatkozó engedély részeként is. Ebben az esetben a felügyeletet ellátó vámhivatalt az általa meghatározott módon kell értesíteni, hogy ilyen kezelést fognak végrehajtani, vagy hogy az árukat ideiglenesen kitérítik.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

AKTÍV FELDOLGOZÁS

21. Általános jellemzők

Aktív feldolgozási vámeljárással alá kell vonni mindazokat a nem közösségi árukat, amelyeket bér munkaszerződés vagy feldolgozási tevékenység keretében hoznak be Magyarországra. Mindkét esetben a külföldről behozott árukat a céllal hozzák be, hogy a feldolgozást követően azokat külföldre visszaszállítsák.

Az aktív feldolgozás vámeljárással két formája van.

A **felfüggesztő aktív feldolgozás** vámeljárással lényege, hogy a nem közösségi áru beérkezésekor a vámtartozást nem kell megfizetni, azonban biztosítékot kell a fizetendő köztartozások erejéig nyújtani. Ennek a biztosítéknak összegszerűen fedeznie kell a beérkező áruk után fizetendő vámtartozást, valamint a nem közösségi adókat és díjakat.

Az aktív feldolgozás vámeljárás másik formája a **vámvisszatérítéses aktív feldolgozás**. A felfüggesztő aktív feldolgozástól eltérően ebben az esetben meg kell fizetni a vámtartozást (de csak a vámtartozást), azonban a feldolgozást követően nem kötelező kiszállítani a végterméket. Az elszámolás ebben az esetben szabad forgalomba bocsátás vámeljárással történik. Ugyanakkor, ha az áru kiszállításra kerül, ennek igazolása esetén a kiszállított mennyiségbe beépült import alapanyag után megfizetett vámtartozás arányosan visszaigényelhető, illetve visszafizethető.

22. Fogalmak

Feldolgozási tevékenység: minden olyan tevékenység, amely során az alapanyagokból, félkész termékekből kész- vagy félkész termékeket állítanak elő, vagy a behozott nem közösségi árukat megmunkálják, összeszerelik, megjavítják, beállítják vagy beszabályozzák.

Feldolgozási műveletek:

- az áru megmunkálása, ideértve az összeállítást, összeszerelést, vagy más áruhoz történő hozzáillesztést;
- az áru feldolgozása;
- az áru javítása, ideértve a helyreállítását és a beszabályozását is; és
- a bizottsági eljárásnak megfelelően meghatározott egyes olyan áruk felhasználása, amelyek nem épülnek be a végtermékbe, de lehetővé teszik vagy megkönnyítik a végtermék előállítását, még akkor is, ha a folyamat során teljesen vagy részben elhasználódnak.

Végtermék: a feldolgozási műveletekből származó minden termék.

Helyettesítő áru: olyan közösségi áru, amelyet az importáru helyett használnak fel a végtermék előállításához és a helyettesítő áru, illetve a nem közösségi áru vámtarifaszámának első nyolc számjegye, továbbá minősége és műszaki jellemzői megegyeznek egymással.

Például aktív feldolgozás keretében behozott csavarok helyett ugyanolyan minőségű, Magyarországon gyártott csavarokat használnak fel a feldolgozási tevékenység során.

Elszámolási kulcs: egységnyi végtermék előállításához felhasznált importáru mennyisége, illetve százaléka.

Például egy kabát elkészítéséhez meghatározott szövet mennyisége négyzetméterben kifejezve.

Melléktermék: a feldolgozási tevékenység során keletkező olyan új termék, amely nem azonos a tevékenységi engedélyben meghatározott végtermékkel, de egyéb célra még felhasználható.

Például egy kémiai reakció során keletkezett olyan gázok, amelyek hasznosíthatók, de elsődlegesen nem erre irányult a tevékenység.

Veszteség: az aktív feldolgozás céljából behozott áru azon része, amely a feldolgozási folyamat során megsemmisül vagy elvész.

Például: apadás, elpárolgás, kiszáradás és minden olyan esemény, amikor a feldolgozás során keletkezett részeket nem lehet összegyűjteni.

Hulladék: a gyártás során visszamaradt olyan rész, amely az engedélyben meghatározott késztermék előállítására már nem alkalmas.

Például női ruha készítése során a szabást követő olyan szövetmaradékok, amelyekből ugyan női ruha már nem gyártható, de mint textilhulladék alapanyagként újra hasznosítható. Egyébként a hulladék és a melléktermék közötti különbség az, hogy amíg a melléktermékként keletkezett termékek azonnal felhasználhatók, addig a hulladék csak további feldolgozás keretében válik felhasználhatóvá.

Maradék: a gyártás során visszamaradt olyan anyag rész, amely az eredeti célra felhasználható.

Az eredeti példánál maradva, női ruhák elkészítése során a szabási műveleteket követően, olyan egybefüggő szövetmennyiség marad, amiből további női ruhák készíthetők. Tehát maradéknak nevezünk minden olyan gyártási tevékenységből fennmaradó részt, amelynek vámtarifaszáma megegyezik a behozott és feldolgozásra kerülő vámmáruval, illetve az eredeti célra még felhasználható.

Mennyiségi kulcs szerinti elszámolás: a különböző végtermékekbe beépített importárúk arányának kiszámítása, az importárúk mennyiségében kifejezve.

Értékkulcs szerinti elszámolás: a különböző végtermékekbe beépített importárúk arányának kiszámítása, a végtermékek értékében kifejezve.

Ügyletek

Az aktív feldolgozási vámeljárást két különböző külkereskedelmi ügyleten alapul. Az egyik az úgynevezett bérmunkaügylet, a másik pedig a feldolgozós ügylet. Mindkettőnél azonos, hogy a harmadik országból behozott áruk állagváltáson esnek keresztül, majd az így elkészült árukat harmadik országba visszaszállítják. A lényeges eltérés a két eljárás között az, hogy a bérmunkaügylet során a tulajdonjog továbbra is a harmadik országbeli (bérmunkáltató) birtokában van, míg a feldolgozós ügylet esetében a közösségbeli (feldolgozást végző) megszerzi az importáru feletti tulajdonjogot.

A két külkereskedelmi ügylet jellemzője még az is, hogy a bérmunkaügylet keretében beérkezett áruk ellenszolgáltatás nélkül érkeznek, addig a feldolgozós ügylet során a vételárat a vevő az eladó részére kifizeti.

23. Engedélyezés

Az aktív feldolgozás vámeljárást a feldolgozás helye szerint illetékes megyeszékhelyen működő vám- és pénzügyőri hivatal – Budapesten és Pest megyében a Buda-térségi Vám- és Pénzügyőri Hivatal, az Észak-Pest-térségi Vám- és Pénzügyőri Hivatal, a Dél-Pest-térségi Vám- és Pénzügyőri Hivatal, az 1. számú Repülőtéri Vám- és Pénzügyőri Hivatal engedélyezi. Az engedélyt annak a személynek a kérelmére adják ki, aki a feldolgozási műveleteket végzi, vagy végezteti.

Tevékenységi engedély iránti kérelmet írásban az a Közösség területén letelepedett személy nyújthat be az illetékes vám- és pénzügyőri hivatalhoz, aki a feldolgozást maga végzi, vagy azt mással végezteti el. Nem kereskedelmi jellegű behozatal vonatkozásában azonban a Közösség területén kívül letelepedett személyek is kaphatnak engedélyt. Az engedély kiadásának a feltételei általános esetben:

- a kérelmező a Közösség területén letelepedett személy;
- vámszempontról megbízható;
- felfüggesztéses aktív feldolgozás esetén vámbiztosítékot kell nyújtani;
- az olyan áru felhasználását, amely a feldolgozáshoz szükséges, de a folyamat során megsemmisül és így nem lesz szerves része a végterméknek, a vámhatóság ellenőrizni tudja;
- az aktív feldolgozási tevékenység gazdaságilag indokolt;
- a helyettesítő árura megállapított feltételek teljesülése igazolható.

Helyettesítő áru

A végtermék előállításához a feldolgozási céllal behozott nem közösségi áru helyett helyettesítő áru is felhasználható. Ezt a vámhivatal a tevékenységi engedély kiadása során kérelemre engedélyezi. Tehát az illetékes vámhivatal engedélyezheti, hogy a végterméket részben vagy egészben helyettesítő termékből állítsák elő, illetve a helyettesítő termékből előállított végterméket az importáru behozatala előtt a Közösség területéről szállítsák ki. A helyettesítő áru és a feldolgozási céllal behozott áru vámjogi helyzete felcserélődik. Ez azt jelenti, hogy az a közösségi áru, amit helyettesítő áruként az aktív feldolgozás során felhasználnak, nem közösségi áru jelleget kap, míg az importáru elveszti a nem közösségi árura vonatkozó jellemzőit.

Könnyített engedélyezés

Azokban az esetekben, amikor könnyített eljárásban történik az engedély megadása, akkor a vámhivatal a benyújtott vámáru-nyilatkozat elfogadásával adja meg az engedélyt.

Egyszerűsített vagy könnyített engedélyezési eljárás az alábbi feltételek esetén végezhető:

- a feldolgozás egy tagállam területén történik,
- helyettesítő áru nem alkalmazható,
- kizárólag felfüggesztéses eljárás esetén,
- nem lehet kettős felhasználású termékre alkalmazni,
- ha a gazdasági feltétel kódja: 30.

Például: amennyiben egy áru aktív feldolgozás vámeljárs alá vonását javítás címén kéri, akkor nem kell külön tevékenységi engedélyt igényelni, hanem az aktív feldolgozásra vonatkozó árunyilatkozat benyújtásával, illetve annak vámhatóság által történő elfogadásával kerül engedélyezésre a vámeljárs.

Az engedély érvényessége

Az engedély érvényességi idejét a vámhivatal a szerződés és a kérelmező indokolt igényeinek figyelembevételével határozza meg. A tevékenységi engedély akár több évre is megadható, de annak érvényességi időtartama nem haladhatja meg a három évet, kivéve megfelelő indok esetén. Bizonyos áruk esetében viszont a jogszabály a visszaviteli határidőre az általánosan meghatározottnál rövidebb határidőt is megállapíthat (pl. hat hónap húsfeldolgozás és állatok hízalása, három hónap tej és tejtermékek esetén). Az engedély érvényességi ideje meghosszabbítható, ha a szerződés feltételeinek változása azt indokolja.

A tevékenységi engedélyt az engedély lejárta előtt is visszavonhatja a vámhivatal, ha az engedélyezés feltételei már nem állnak fenn, vagy az engedélyes az engedélyben előírt kötelezettségeit súlyosan megszegi.

24. Visszaviteli határidő

A vámhatóság előírja azt az időtartamot, amelyen belül a végtermékek kivitelének vagy újrakivitelének meg kell történnie, vagy azokra más vámjogi rendeltetést kell meghatározni. Ezt az időtartamot a feldolgozási művelet végrehajtásához és a végtermék értékesítéséhez szükséges időtartam figyelembevételével kell megállapítani.

Az időtartam attól a naptól kezdődik, amikor az árut aktív feldolgozás alá vonják. A vámhatóság kérelem alapján hozzájárulhat a határidő meghosszabbításához.

A visszaviteli határidő az alábbi áruk esetén nem haladhatja meg:

- a négy hónapot a 1255/1999/EK rendelet 1. cikkében hivatkozott tej és tejtermékek esetén;
- a két hónapot a Kombinált Nomenklátúra 1. Árucsoportjában található állatok hízalás nélküli vágása esetén;
- a három hónapot a 0104. és 0105. KN kód alá tartozó állatok hízalása esetén;
- a hat hónapot a Kombinált Nomenklátúra 1. Árucsoportjában található egyéb állatok hízalása esetén;
- a hat hónapot húsfeldolgozás esetén;

- a hat hónapot 565/80/EGK rendelet 1. cikkében hivatkozott szubvencionált mezőgazdasági termékek feldolgozása esetén.

25. Az eljárás lezárása

Az aktív feldolgozást lezárja a végtermék újrakivitele, vagy valamilyen más vámeljárs alá vonása (pl. szabad forgalomba bocsátás, vámraktározás, újbóli aktív feldolgozás, stb.).

Amennyiben a végtermékkal úgy számolnak el, hogy kérik annak szabad forgalomba bocsátását, akkor meg kell állapítani a vámtartozás összegét az aktív feldolgozás vámeljársra vonatkozó árunyilatkozat elfogadásának napján érvényes rendelkezések alapján. (Ez a rendelkezés csak a felfüggesztő aktív feldolgozásra igaz, hiszen vámvisszatérítéses eljárásban már az aktív feldolgozaskor megfizetésre került a vámtartozás és a nem közösségi adók és díjak.)

A vámtartozás mellett természetesen a nem közösségi adók és díjak összegét is meg kell állapítani.

Tekintettel arra, hogy a vámtartozás az eredeti behozatalhoz (aktív feldolgozás vámeljárs alá vonás) képest egy későbbi időpontban kerül megállapításra és megfizetésre, így a vámtartozás mellett kiegyenlítő kamatot is kell fizetni.

Az eljárás lezárásának a lényege, hogy valamennyi aktív feldolgozás vámeljárs alá vont árunak a vámjogi sorsát a visszaviteli határidőn belül rendezni kell. Ez egy fajta behozott áru esetén is több különböző elszámolást jelenthet. Például ha szövet aktív feldolgozására került sor, amelyből női kosztümöt készítettek, akkor:

- a végterméket újra kiviszik a Közösség területéről;
- a maradékként megmaradt végnek vagy hulladéknak kérik a szabad forgalomba bocsátását;
- a már nem használható hulladékot vagy selejtet megsemmisítik;
- a még eredeti célra használható végeket pedig raktározzák.

26. Kiegyenlítő kamat

Amennyiben a végtermékek, vagy a változatlan állapotú importtermékek tekintetében vámtartozás merül fel, az érintett időszakra eső importvámok összegére kiegyenlítő kamatot is kell fizetni.

A kiegyenlítő kamat alapja tehát az importvámok összege.

A kiegyenlítő kamat mértékének megállapításánál az Európai Központi Bank (ECB) havi közlönyének statisztikai mellékletében közölt pénzügyi kamatlábakat kell alkalmazni. Az alkalmazandó kamatláb az a kamatláb, amelyet a vámtartozást felmerülésének hónapja előtt három hónappal arra a tagállamra alkalmaztak, ahol az engedélyben előírt első művelet vagy felhasználás megtörtént.

A kamatot havi kamatszámítással kell meghatározni, amelynek időszaka az azt követő hónap első napján kezdődik, amikor az importált árut, amely után a vámtartozás keletkezett, először jelentették be az adott vámeljársra, és annak a hónapnak az utolsó napján zárul, amelyben a vámtartozás felmerül.

Példa: egy gazdálkodó az aktív feldolgozás vámeljársát 2008. szeptember 20-án kezdeményezte. A feldolgozás körülményei úgy alakultak, hogy a végterméket nem szállította ki harmadik országba, hanem 2009. február 12-én kérte annak szabad forgalomba bocsátását. A megállapított vámtartozás 200 000.- forint.

A kamat számításának alapja tehát 200 000.- forint.

A kamatszámítás időszaka: 2008. október 01-től 2009. február 20-ig tart (31 nap (október) + 30 nap (november) + 31 nap (december) + 31 nap (január) + 28 nap (február)).

A kamat mértékét pedig a 2008. novemberi jegybanki alapkamat alapján kell megállapítani. Amennyiben feltételezzük, hogy a novemberi alapkamat 10% volt, akkor a kiegyenlítő kamatot a következőképpen számítjuk ki:

$$\text{kamat} = ((200\,000.- \times 0,1) / 365) \times 151 = 8\,274.- \text{ Ft}$$

Nem kell kiegyenlítő kamatot fizetni az alábbi esetekben:

- Vám visszatérítési eljárás esetén, valamint
- Vámfelfüggesztési eljárás esetén az alábbi esetekben:
 - Ha a kamat számítására figyelembe vehető időszak kevesebb, mint egy hónap;
 - Kiegyenlítő kamat összege nem haladná meg a 20 eurót;
 - Megsemmisítésből adódó hulladék és selejt szabad forgalomba bocsátása esetén;
 - Hulladék, maradék, selejt szabad forgalomba hozatala esetén;
 - Ha annak érdekében merült fel a vámtartozás, hogy lehetővé tegye a preferenciális tarifális elbánás kérelmezését a Közösség és egy harmadik ország közötti, az adott országba történő behozatalról szóló megállapodás alapján (kumulációs vámtartozás fizetése esetén);
 - Amennyiben az újrakivitel bizonyíthatóan nem az engedélyes hibájából hiúsult meg;
 - Ha a vámtartozásra készpénzbiztosítékot nyújtottak.

27. Elszámolás

Az aktív feldolgozás vámeljárs nem ér véget azzal, hogy az áruk vámjogi sorsa rendezésre kerül. Ennek tényét igazolni kell annál a vámhivatalnál, ahol az aktív feldolgozás vámeljárs kezdeményezése megtörtént. Ezzel kerül sor az aktív feldolgozás elszámolására.

Az elszámolásra rendelkezésre álló időtartam a visszaviteli határidőt követően 30 nap felfüggesztő eljárás (és vámfelügyelet melletti feldolgozás) esetén, és 6 hónap vámvisszatérítési eljárás esetén.

Az elszámoláshoz a következő adatokat szükséges benyújtani (a felsorolás aktív feldolgozás és vámfelügyelet mellett történő feldolgozás vámeljársra is alkalmazandó):

- az engedély hivatkozási adatait;
- minden egyes típusú importáru mennyiségét, amelyek tekintetében a vámeljárs lezárását, a visszatérítést vagy elengedést igénylik, vagy a háromszög-forgalmi rendszer alapján vámeljárs alá vont importárukat;
- az importárukn KN-kódját;
- az importárukra vonatkozó behozatali vámtételeket, illetve ahol alkalmazható, vámértéküket;
- az importáruv vámeljárs alá vonó vámáru-nyilatkozatok adatait;
- az aktív feldolgozás végtermékei, vagy a vámfelügyelet mellett feldolgozás végtermékei, vagy a változatlan állapotú árukn típusát és mennyiségét, azt a vámjogi sorsot, amelyet ezekhez meghatároztak, beleértve a vonatkozó vámáru-nyilatkozatok, más vámokmányok, illetve bármilyen más, a vámeljárs lezárásához, illetve a vámeljárs lezárására nyitva álló határidőkhöz kapcsolódó egyéb dokumentum adatait;
- az aktív feldolgozás vagy a vámfelügyelet mellett feldolgozás végtermékei értékét, ha a vámeljárs lezárásához az értékkulcs szerinti elszámolási módszert alkalmazzák;
- az elszámolási kulcsot;
- a fizetendő, illetve a visszafizetendő vagy elengedendő behozatali vámok összegét, valamint, ahol alkalmazandó, az esetlegesen fizetendő kiegyenlítő kamatot;
- a vámfelügyelet mellett feldolgozás esetén a végtermékek KN-kódját, és a vámérték meghatározásához szükséges elemeket.

Az elszámolási okmányt a felügyeletet ellátó vámhivatal állíthatja ki.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

VÁMFELÜGYELET MELLETTI FELDOLGOZÁS

28. Általános jellemzők

A vámfelügyelet mellett feldolgozási eljárás lehetővé teszi a Közösség vámterületén nem közösségi árukn felhasználását olyan műveletekben, amelyek megváltoztatják jellegüket vagy állapotukat anélkül, hogy azokra behozatali vámok vagy kereskedelem-politikai intézkedések vonatkoznának, és lehetővé teszi, hogy az ilyen műveletekből származó termékeket a rájuk vonatkozó behozatali vámtétel mellett bocsássák szabad forgalomba. Az ilyen termékeket feldolgozott termékeknek nevezik.

Az eljárás lényege tehát, hogy a vámtartozás nem a Közösség területére behozott áru után, hanem a feldolgozott áru után (annak értéke alapján és vámtételével) kerül megállapításra.

A bizottsági rendelet (Vhr.) meghatározza, hogy a vámfelügyelet melletti feldolgozásra vonatkozó vámeljárs olyan áruknál alkalmazandó, amelyek feldolgozása alacsonyabb összegű behozatalai vámok alá tartozó termékeket eredményez, mint amekkora az importárakra alkalmazandó.

A vámeljárs azokra az árakra is alkalmazandó, amelyeket műveleteknek kell alávetni ahhoz, hogy szabad forgalomba bocsátásukhoz a műszaki előírásoknak megfeleljenek.

A Vhr. 76. melléklet A. részében említett áru- és műveletfajtáknál a gazdasági feltételeket teljesítettnek kell tekinteni. A más típusú áruknál és műveleteknél a gazdasági feltételeket meg kell vizsgálni.

A Vhr. 76. melléklet B. részében említett, és az A. részében nem említett áru- és műveletfajtáknál a gazdasági feltételek vizsgálatára a Bizottságban kerül sor.

29. Az engedélyezés feltételei

Az engedély kizárólag akkor adható ki:

- ha a kérelmező a Közösségben letelepedett személy;
- ha az importárut a feldolgozott termékekben azonosítani lehet;
- ha az áru külsejét vagy állapotát gazdaságosan nem lehet olyanra visszaállítani a feldolgozás után, mint amilyen az eljárás alá vonásakor volt;
- ha az eljárás alkalmazása nem eredményezi az importált árura vonatkozó származási szabályok és mennyiségi korlátozások szabályainak megkerülését;
- ha valamely közösségbeli feldolgozási tevékenység létrehozásának vagy fenntartásának elősegítésére irányuló eljáráshoz szükséges feltételek anélkül teljesülnek, hogy az káros hatással lenne a hasonló áruk közösségi termelőinek alapvető érdekeire (gazdasági feltétel).

30. Az eljárás lezárása

A feldolgozás módját a Vhr. 76 A és B mellékletei egyértelműen meghatározzák. A feldolgozást követően kerül sor a szabad forgalomba bocsátásra, amelynek egyik legérzékenyebb pontja a végtermék vámértékének (a vám alapjának) meghatározása.

A vámérték meghatározása

A szabad forgalomba bocsátásra bejelentett végtermékek vámértékének meghatározásához a nyilatkozattevő a vámérték meghatározásának módszerei közül az alábbiakat választhatja:

- azonos áruk ügyleti értéke módszert;
- a hasonló áruk ügyleti értéke módszert;
- az egységáron alapuló módszert; vagy
- az importárut vámértékét, a feldolgozási költségekkel növelve.

Elszámolás

Az elszámolás módja és a szükséges okmányok az aktív feldolgozás elszámolásánál meghatározottak értelemszerű alkalmazásával megegyezik.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

IDEIGLENES BEHOZATAL

31. Általános jellemzők

Az ideiglenes behozatali eljárás lehetővé teszi — teljes vagy részleges behozatali vámok alóli mentesség mellett, és anélkül, hogy az áruk kereskedelem-politikai intézkedések hatálya alá tartoznának — az újrakivitelre szánt nem közösségi áru felhasználását a Közösség vámterületén anélkül, hogy a használat miatti szokásos értékcsökkenést kivéve bármilyen változáson mennének keresztül.

Az ideiglenes behozatal lényege tehát, hogy a nem közösségi áru ideiglenes jelleggel (visszaviteli kötelezettséggel) érkezik a Közösség területére, azon az állagmegóváson kívül semmilyen más tevékenységet nem lehet végezni (változatlan állapotban kell visszaszállítani).

A teljes vámmentesség azt jelenti, hogy az ideiglenes behozatal ideje alatt nem keletkezik vámtartozás-fizetési kötelezettség, míg a részleges vámmentesség esetén az ideiglenes behozatal időtartamának megfelelő mértékű vámtartozást kell fizetni (részletesen lásd a részleges vámmentesség fejezetben).

32. Engedélyezés

Az engedélyezés feltételei

Ideiglenes behozatalra vonatkozó engedély annak a személynek a kérelmére adható, aki az árut felhasználja, vagy intézkedik annak felhasználásáról.

A vámhatóság nem engedélyezheti az ideiglenes behozatali eljárás alkalmazását, ha az importáru azonosítását nem lehet biztosítani. (A vámhatóság azonban az áru azonosíthatóságának biztosítása nélkül is engedélyezheti az ideiglenes behozatali eljárás alkalmazását, ha az azonosításra szolgáló intézkedések hiánya — tekintettel az áru vagy az elvégzendő művelet jellegére — nem teremt alapot az eljárással való visszaélésre.)

Az engedélyezés feltétele továbbá vámbiztosíték nyújtása a vámtartozás és a nem közösségi adók és díjak erejéig.

Az engedélyezés módja

Az ideiglenes behozatal engedélyezésére vonatkozó kérelmet írásbeli, szóbeli vagy más módon adott vámáru-nyilatkozattal lehet előterjeszteni.

A vámjáráás engedélyezése az árunyilatkozat vámhatóság által történő elfogadásával történik.

Visszaviteli határidő

A vámhatóságok határozzák meg azt a határidőt, amelyen belül az importált árut újra kell exportálni, vagy új vámjogi sorsa felől rendelkezni kell. Ennek a határidőnek elegendőnek kell lennie ahhoz, hogy az engedélyezett felhasználás célja megvalósulhasson.

Általános esetben a visszaviteli határidő maximum 24 hónap, amely az ügyfél kérelmének és az ideiglenes behozatal jellegének figyelembevételével kerül megállapításra. A vámhatóság azonban az érintett személy beleegyezésével rövidebb határidőt is megállapíthat.

Amennyiben a körülmények indokolják, a határidő kérelemre meghosszabbítható.

A bizottsági rendelet azonban meghatároz speciális eseteket a visszaviteli határidő tekintetében.

33. Teljes vámmentesség

Ideiglenes behozatal vámjáráásra vonatkozó engedély a behozatali vámok alóli teljes mentességgel csak a Vhr. 555–578. cikk szerint adható meg. A behozatali vámok alóli részleges mentességgel az ideiglenes behozatal fogyasztási cikkekre nem engedélyezhető.

Ezekben a cikkekben általában az alábbiak kerülnek meghatározásra a teljes vámmentesség feltételeként:

- a vámkezelhető árukör vagy a behozatal jellege;
- a rendelkezésre jogosult személye;
- a felhasználás módja;
- az ideiglenes behozatal határideje.

A teljes vámmentességgel járó ideiglenes behozatal az alábbi esetekre alkalmazható:

- szállítóeszközök ideiglenes jellegű használata;
- ideiglenes jelleggel behozott raklapok;
- ideiglenes jelleggel behozott szállítótartályok;
- utasok személyes használatú tárgyai és sportcélokra behozott áruk;
- jóléti anyagok tengerészek számára;
- katasztrófák következményeinek felszámolásához használt anyagok;
- orvosi, sebészeti és laboratóriumi felszerelés;
- Közösség vámterületén kívül letelepedett személy tulajdonában álló állatok;
- határövezet jellegzetességeivel összhangban álló tevékenységekre szánt alábbi áruk;
- hang-, kép- és adathordozó, reklámanyag;
- szakmai felszerelés;

A vámeljárások és a kapcsolódó rendelkezések

- pedagógiai anyag és tudományos felszerelés;
- göngyöleg, öntőformák, dombornyomó szerszámok, nyomólemezek, rajzok, vázlatok, mérő, ellenőrző és tesztelő műszerek és más hasonló cikkek, különleges szerszámok és eszközök;
- tesztek elvégzésére szolgáló vagy tesztelendő áruk;
- minták;
- termelőeszközök pótlása;
- nyilvános rendezvényen kiállításra vagy felhasználásra kerülő áruk;
- művészeti tárgyak, gyűjteménydarabok és régiségek;
- aukció útján történő értékesítés érdekében behozott áruk;
- pótalkatrészek, tartozékok és felszerelések;
- egyéb áruk (három hónapot meg nem haladó időtartamra, ideiglenes jelleggel behozott, gazdasági hatással nem járó áruk).

A teljes vámmentesség alkalmazásához nem elegendő az adott áru vagy a behozatal jellege, hanem a bizottsági rendeletben meghatározott, az adott áruhoz kapcsolódó egyéb feltételeknek is teljesülni kell!

Például az orvosi, sebészeti vagy laboratóriumi felszerelést csak akkor lehet teljes vámmentességgel vámkezelt ideiglenes behozatalban, ha: valamely kórház vagy gyógyintézmény kérésére kölcsönként küldik, és az ilyen intézménynek sürgős szüksége van a saját felszerelésének elégtelensége miatt, és a felszerelést diagnosztikai vagy terápiás célra használják.

A feltételek teljesülését a vámeljárási kezdeményezésekor igazolni és ellenőrizni kell!

34. Részleges vámmentesség

A részleges behozatali vámmentesség melletti ideiglenes behozatali eljárás alkalmazását olyan áruk tekintetében lehet engedélyezni, amelyek:

- nem tartoznak a teljes vámmentesség hatálya alá, vagy
- amelyek a teljes vámmentesség hatálya alá tartoznak, de nem teljesítik az azokban foglalt feltételeket a teljes vámmentesség melletti ideiglenes behozatal engedélyezéséhez.

Például ha olyan áru ideiglenes behozatalát kéri (például munkagép) olyan célból (például építkezés,) amelyik nincs nevesítve a Vhr. 555–578. cikkeiben, akkor részleges vámmentességet kell alkalmazni. Igaz ez akkor is, ha az áru (például orvosi műszer) nevesítve van, de azt kizárólag azért hozzák be, hogy a gyógyintézmény fejlessze a műszerei mennyiségét vagy minőségét.

"Használati vám"

A részleges vámmentesség lényege, hogy a vámtartozás egy részét vagy egészét az ideiglenes behozatal során meg kell fizetni. Ez az áru használatához kapcsolódó fizetési kötelezettség.

A fizetendő vámok összege a részleges vámmentesség melletti ideiglenes behozatali eljárás alá vont áru esetében, minden olyan hónapra vagy töredék hónapra, amelynek során az árut részleges vámmentesség mellett ideiglenes behozatali eljárás alá vonták, azon vámok összegének 3%-a, amelyeket akkor kellett volna fizetni az említett áruk után, ha azon a napon bocsátották volna őket szabad forgalomba, amelyen ideiglenes behozatali eljárás alá vonták.

A felszámítandó behozatali vámok összege nem lépheti túl azt az összeget, amelyet akkor kellett volna felszámítani, ha az érintett árut azon a napon bocsátották volna szabad forgalomba, amikor azt ideiglenes behozatali eljárás alá helyezték, figyelmen kívül hagyva az alkalmazható kamatokat.

Példa: egy földmunkagép ideiglenes behozatalát kérték 2008. augusztus 16-án. A gép értéke 100 millió forint, az ideiglenes behozatalakor alkalmazandó vámtétel 10%. Ebben az esetben mindaddig, amíg az ideiglenes behozatal lezárásra nem kerül, az ideiglenes behozatalakor megállapított vám 3%-át kell megfizetni havonta.

Vagyis: $(100\ 000\ 000 \times 0,1) \times 0,03 = 300\ 000$.- Ft vámtartozást kell fizetni havonta. Ezt az összeget az ideiglenes behozatal minden hónapjában meg kell fizetni. A 33. hónapban az utolsó teljes összeget, míg a 34. hónapban a maradék 1%-ot, vagyis 100 000.- forintot.

35. Az eljárás lezárása

Az ideiglenes behozatalt lezárja az áru újrakivitele, vagy valamilyen más vámeljárs alá vonása (pl. szabad forgalomba bocsátás, vámraktározás, újbóli aktív feldolgozás, stb.). Amennyiben az áruval úgy számolnak el, hogy kérik annak szabad forgalomba bocsátását, akkor meg kell állapítani a vámtartozás összegét.

A vámtartozás mellett természetesen a nem közösségi adók és díjak összegét is meg kell állapítani.

Tekintettel arra, hogy a vámtartozás az eredeti behozatalhoz (ideiglenes behozatal vámeljárs alá vonás) képest egy későbbi időpontban kerül megállapításra és megfizetésre, így a vámtartozás mellett kiegyenlítő kamatot is kell fizetni.

A kiegyenlítő kamat megállapításának szabályai az aktív feldolgozásnál leírtakkal megegyeznek.

A vámtartozás megállapítása

Ha vámtartozás keletkezik importáru vonatkozásában, a tartozás összegét ennek az árunak az ideiglenes behozatali eljárás alá történő bejelentése elfogadásának időpontjában az ezen áru alkalmazható tehermegállapítási szabályok alapján kell meghatározni.

Teljes vámmentesség esetén azonban a tartozás összegét a szóban forgó árura a szabad forgalomba bocsátás napján irányadó rendelkezések alapján kell meghatározni.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

PASSZÍV FELDOLGOZÁS

36. Általános jellemzők

A passzív feldolgozási eljárás lehetővé teszi a közösségi áru ideiglenes kivitelét a Közösség vámterületéről feldolgozási műveleteknek való alávetés céljából, és az ilyen feldolgozásból származó termékek (a visszahozatalt követő) szabad forgalomba bocsátását teljes vagy részleges behozatali vámmentességgel.

A közösségi áru ideiglenes kivitele kiviteli vámok, kereskedelem-politikai intézkedések, és a közösségi áruknak a Közösség vámterületéről történő kiléptetéséhez kapcsolódó egyéb vámalkiságok alkalmazásával jár.

A passzív feldolgozási eljárás nem engedélyezett az olyan közösségi áruk esetében:

- amelyek exportja behozatali vámok visszatérítésével vagy elengedésével jár,
- amelyek a kivitel előtt, a végfelhasználásuk alapján teljes behozatali vámmentességgel kerültek szabad forgalomba bocsátásra mindaddig, amíg az ilyen mentesség megadásának feltételei fennállnak,
- amelyek kivitele export-visszatérítéssel jár, vagy amelyeknél az ilyen visszatérítéstől eltérő, a közös agrárpolitika szerinti, az említett áru kivitele alapján járó pénzügyi kedvezmény megadására kerül sor.

37. Engedélyezés

A passzív feldolgozási eljárásra vonatkozó engedélyt annak a személynek a kérelmére kell kiadni, aki a feldolgozási műveletek végrehajtásáról intézkedik.

Az engedély kizárólag akkor adható ki:

- ha a kérelmező a Közösségben letelepedett személy;
- amennyiben a későbbiekben megállapíthatónak tűnik, hogy a végtermékek az ideiglenesen kivitt áru feldolgozásából keletkeztek;
- ha a passzív feldolgozási eljárás alkalmazásának engedélyezése nem fenyeget a közösségi feldolgozók alapvető érdekeinek súlyos sérelmével (gazdasági feltételek).

Ha a vámeljárást javítás miatt kérelmezik, az ideiglenes exportárúknak javíthatónak kell lenniük, és a vámeljárást nem lehet az áruk műszaki teljesítményének fokozására felhasználni.

Könnyített engedélyezés

Passzív feldolgozás engedély írásbeli vámáru-nyilatkozat benyújtásával is kérelmezhető, ha a feldolgozási művelet javításra vonatkozik, beleértve az előzetes behozatal nélküli szabványos csererendszert a következő esetekben:

- előzetes behozatallal a szabványos csererendszert alkalmazó passzív feldolgozás utáni szabad forgalomba bocsátásnál;
- előzetes behozatal nélküli szabványos csererendszert alkalmazó passzív feldolgozás után a szabad forgalomba bocsátásnál, ha a meglévő engedély ilyen rendszerre nem vonatkozik, és a vámhatóság engedélyezi annak módosítását;
- passzív feldolgozás után szabad forgalomba bocsátásnál, amennyiben a feldolgozási művelet nem kereskedelmi jellegű árukat érint.

Visszahozatali határidő

Az engedélyben meg kell határozni a vám eljárás lezárására nyitva álló határidőt. Amikor a körülmények indokolják, ez a határidő meghosszabbítható még akkor is, ha az eredetileg meghatározott határidő már lejárt.

38. Az eljárás lezárása

A teljes vagy részleges behozatali vámmentességet csak akkor lehet megadni, ha a végterméket szabad forgalomba bocsátásra bejelentették az engedélyes nevében vagy érdekében, vagy a Közösségben letelepedett bármely más személy nevében vagy érdekében, amennyiben e személy beszerezte az engedélyes hozzájárulását, és az engedélyezés feltételei teljesülnek.

A vám megállapítása

A teljes vagy részleges behozatali vámmentességet úgy kell teljesíteni, hogy a szabad forgalomba bocsátott végtermékre alkalmazható behozatali vámok összegéből le kell vonni azoknak a behozatali vámoknak az összegét, amelyek az ideiglenesen kivitt árura ugyanazon a napon akkor lennének alkalmazhatók, ha ezeket abból az országból importálnák a Közösség vámterületére, amelyben a feldolgozási műveleten vagy az utolsó feldolgozási műveleten keresztülmentek.

A levonásra kerülő összeget a szóban forgó árunak a passzív feldolgozási eljárás alá vonására vonatkozó bejelentés elfogadása napján érvényes mennyisége és jellege alapján, valamint az árura a végtermék szabad forgalomba bocsátás vám eljárás napján alkalmazandó egyéb teher-megállapítási szabályok alapján kell kiszámítani.

Példa: egy magyar cég mobiltelefon-alkatrészeket gyárt, amelyeket Ukrajnában építenek be a mobiltelefonba, majd visszahozzák Magyarországra. Ebben az esetben úgy kell megállapítani a vámtartozás összegét, hogy a behozatalkor megállapításra kerül a mobiltelefon után számított vám, amelyből levonásra kerül a kiszállított mobiltelefon-alkatrész után számított vám. A különbözet a fizetendő vámtartozás.

Ha a feldolgozási művelet célja az ideiglenesen kivitt áru javítása, az árut teljes behozatali vámmentességgel kell szabad forgalomba bocsátani, ha a vámhatóság számára meggyőzően megállapításra kerül, hogy az árut díjmentesen javították szerződéses vagy jogszabályban foglalt garanciális kötelezettség alapján vagy gyártási hiba miatt.

Nem lehet alkalmazni ezt a rendelkezést, ha a hibát a szóban forgó áru első szabad forgalomba bocsátásakor már figyelembe vették.

Ha a feldolgozási művelet célja az ideiglenesen kivitt áru javítása, és a javítást térítés ellenében végzik, a részleges behozatali vámmentességet a végtermékekre a termékek szabad forgalomba bocsátására vonatkozó bejelentés elfogadásának időpontjában a rájuk vonatkozó teher-megállapítási szabályok alapján alkalmazandó vámok összegének megállapításával kell megadni, vámértékként pedig a javítási költségek összegét kell figyelembe venni, amennyiben ezek a költségek képviselik az egyetlen ellenszolgáltatást, amit az engedélyes nyújtott, és ezekre nincs hatással semmilyen, az engedélyes és a művelet végrehajtója közötti kapcsolat.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

A fejezet bevezetésében felvázolásra került néhány felvetés, hogy milyen vámeljárást kell kezdeményeznie egy magyarországi kerékpárgyártónak különböző gazdasági cselekmények esetén.

Addig ameddig a kerékpárt csak hazai gyártású alapanyagokból állítja elő és csak a közösség vámterületén értékesíti, a Vámkódex hatálya nem terjed ki rá, vámeljárást nem kell alkalmazni. Abban az esetben, ha a gazdálkodó bizonyos alkatrészeket olcsóbban be tud szerezni harmadik országból, és importálja azokat, akkor **szabad forgalomba bocsátást** kell kezdeményezni, és az importhoz vámtartozás és adó fizetési kötelezettség is kapcsolódik. Amennyiben nem akarja a gazdálkodó túl "korán" megfizetni ezeket a közterheket (nem akarja, hogy túl sok kintlévősége legyen), akkor a legjobb megoldás a **vámraktározás**. Ameddig ugyanis az áruk a vámraktárban vannak, nem kell megfizetni a vámtartozást és a nem közösségi adókat és díjakat.

Amennyiben annyira beindul a vállalkozás, hogy már kicsi a közösségbeli piac, illetve harmadik országban is van kereslet a kerékpárok után, akkor **kivitel** vámeljárást kell kezdeményezni.

Az is előfordulhat, hogy egy harmadik országbeli gazdálkodó csak ki akarja használni a hazai kerékpárgyártó termelői kapacitását és szaktudását, és bér munka ügyletet ajánl a gazdálkodódnak. Ebben az esetben **aktív feldolgozás** a szóba jöhető megoldás.

Minden gazdasági cselekményre megvan tehát a megfelelő megoldás.

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Egy debreceni tűzép telepet üzemeltető vállalkozó fűrészarut vásárol Ukrajnából azzal a céllal, hogy azt Magyarországon szeretné értékesíteni. Az áru közúton érkezik és Záhonynál lép be az országba, de a gazdálkodó Debrecenben szeretné az áru vámjogi sorsát véglegesen rendezni. Milyen vámeljársat kell kezdeményezni Záhonyban?

2. feladat

Egy debreceni tűzép telepet üzemeltető vállalkozó fűrészarut vásárol Ukrajnából azzal a céllal, hogy azt Magyarországon szeretné értékesíteni. Az áru közúton érkezik és Záhonynál lép be az országba, de a gazdálkodó Debrecenben szeretné az áru vámjogi sorsát véglegesen rendezni. Az áru megérkezett Debrecenbe. Milyen vámeljársat kell kezdeményeznie a gazdálkodónak

3. feladat

Egy budapesti gyógyszergyár brazil megrendelésre állít elő gyógyszereket. Milyen vámeljársat kell kezdeményezni ahhoz, hogy a megrendelés alapján legyártott termékeket külföldre (végleges rendeltetéssel ki lehessen szállítani)?

4. feladat

A HUNGEXPO területén megrendezésre kerül a BOAT-SHOW nemzetközi hajókiállítás és vásár. Egy horvát hajógyártó cég is szeretné kiállítani a termékeit. Milyen vámeljársat kell kezdeményeznie?

A vámeljársok és a kapcsolódó rendelkezések

5. feladat

Egy magyar gazdálkodó, amerikai alapanyagokból egy amerikai cég megrendelése alapján, bér munka szerződés keretében állít elő elektronikai cikkek. Milyen vámeljársót kell kezdeményezni az alapanyagokra?

6. feladat

Egy magyar gazdálkodó, japán alapanyagokból egy japán cég megrendelése alapján, feldolgozásos ügylet keretében állít elő elektronikai cikkek. Milyen vámeljársót kell kezdeményezni az alapanyagokra?

7. feladat

Egy magyar bútorgyártó cég, Oroszországból érkező alapanyagokból állítja elő termékeit. Milyen vámeljársót alá kell vonni az orosz alapanyagot ahhoz, hogy azt a magyar gazdálkodó fel tudja dolgozni?

8. feladat

Egy magyar gazdálkodó, az olcsó kínai munkaerőt kihasználva, magyarországi alapanyagok felhasználásával, bér munka szerződés keretében Kínában állíttatja elő a készterméke, amelyet a Közösség területén kíván értékesíteni. Milyen vámeljársót kell kezdeményezni a magyarországi alapanyagok feldolgozásához?

9. feladat

Szerbiából érkezik egy építőanyagokat tartalmazó szállítmány, amelynek szabad forgalomba bocsátását Szegeden szeretné kezdeményezni az importőr. A vámjárást megelőzően megvizsgálja a szállítmányt, és megállapítja, hogy sem mennyiségben, sem pedig minőségben nem az érkezett, mint amit megrendelt. Mit tehet a gazdálkodó?

10. feladat

Egy magyarországi import-export tevékenységet folytató gazdálkodó egy kiváló vételi lehetőséget kihasználva Oroszországban vásárol cementet. Ezt a cementet a lehető legnagyobb haszonnal próbálja meg továbbértékesíteni, így vár a kedvező eladási pozícióra. Mit tehet a cementszállítmánnyal?

11. feladat:

Válassza ki a gazdasági vámjáráásokra vonatkozó általános ismérveket!

- A vámhatóság engedélye szükséges.
- Nyilvántartást kell vezetni.
- Az engedélyezéshez minden esetben írásbeli árunyilatkozat szükséges.
- A termékimporthoz köthető.

12. feladat

Határozza meg a gazdasági vámeljársok esetén az engedély érvényességi idejét!

- A vámraktározás esetén nincs korlátozva.
- Aktív feldolgozás, passzív feldolgozás, vámfelügyelet mellett történő feldolgozás esetén 2 év.
- A 1255/1999. Tanácsi Rendeletben szereplő tej, tejtermékek esetén 6 hónap.
- Aktív feldolgozás, passzív feldolgozás, vámfelügyelet mellett történő feldolgozás esetén 3 év.

13. feladat

Határozza meg a gazdasági vámeljársok témakörében az eljárást lezáró vámhivatal fogalmát!

- olyan vámhivatal, ahol a Közösség területére beszállított árukat kockázatalapú ellenőrzésnek kell alávetni
- a vámeljársra benyújtott árunyilatkozat elfogadására felhatalmazott vámhivatal
- a vámeljárs lezárására alkalmas vámeljársra benyújtott árunyilatkozat elfogadására felhatalmazott vámhivatal
- az eljárás felügyeletére felhatalmazott vámhivatal

14. feladat

Párosítsa össze a felsorolt eljárásokat a rendelkezésre álló határidőkkel!

Az engedély érvényességének általános határideje	30 nap
Az engedélyezés határideje vámraktározás esetén	60 nap
Az engedélyezés határideje aktív feldolgozás esetén	3 év

15. feladat

Válassza ki a gazdasági vámeljársok általános engedélyezési feltételeit!

- a kérelmező megbízható vámadós
- az engedélyes minősített adózó
- vámbiztosítékot kell nyújtani
- az eljárás gazdaságilag indokolt

16. feladat

Válassza ki a gazdasági vámeljársok esetén az engedélyezés határidejét!

- általánosan 45 nap
- vámraktározás során a kérelem benyújtásától számított 60 nap
- általánosan 30 nap
- általánosan 20 nap

17. feladat

Válassza ki, hogy a gazdasági vámeljársok esetében milyen lehetséges módokon történhet az engedélyezés?

- írásos kérelem esetén az árunyilatkozat elfogadásával
- írásbeli és szóbeli árunyilatkozat esetén a Biz. Rendelet 73.számú melléklete szerint
- írásos kérelem esetén a Biz. Rendelet 67. számú mellékletében meghatározott nyomtatványon, illetve határozattal történik
- írásbeli és szóbeli árunyilatkozat esetén az árunyilatkozat elfogadásával

18. feladat

Válassza ki az alábbi felsorolásból, hogy melyek minősülnek közvámraktárnak!

- "B" típusú
- "D" típusú
- "A" típusú
- "C" típusú

19. feladat

Válassza ki az alábbi felsorolásból, hogy melyek minősülnek magánvámraktárnak!

- "B" típusú
- "C" típusú
- "A" típusú
- "D" típusú

MEGOLDÁSOK

1. feladat

Egy debreceni tűzép telepet üzemeltető vállalkozó fűrészarut vásárol Ukrajnából azzal a céllal, hogy azt Magyarországon szeretné értékesíteni. Az áru közúton érkezik és Záhonyra lép be az országba, de a gazdálkodó Debrecenben szeretné az áru vámjogi sorsát véglegesen rendezni. Milyen vám eljárást kell kezdeményezni Záhonyban?

Árutovábbítást.

2. feladat

Egy debreceni tűzép telepet üzemeltető vállalkozó fűrészarut vásárol Ukrajnából azzal a céllal, hogy azt Magyarországon szeretné értékesíteni. Az áru közúton érkezik és Záhonyra lép be az országba, de a gazdálkodó Debrecenben szeretné az áru vámjogi sorsát véglegesen rendezni. Az áru megérkezett Debrecenbe. Milyen vám eljárást kell kezdeményeznie a gazdálkodónak?

Szabad forgalomba bocsátást.

3. feladat

Egy budapesti gyógyszergyár brazil megrendelésre állít elő gyógyszereket. Milyen vám eljárást kell kezdeményezni ahhoz, hogy a megrendelés alapján legyártott termékeket külföldre (végleges rendeltetéssel ki lehessen szállítani)?

Kivitel.

4. feladat

A HUNGEXPO területén megrendezésre kerül a BOAT-SHOW nemzetközi hajókiállítás és vásár. Egy horvát hajógyártó cég is szeretné kiállítani a termékeit. Milyen vám eljárást kell kezdeményeznie?

A vámeljárások és a kapcsolódó rendelkezések

Ideiglenes behozatalt (teljes vámentességgel).

5. feladat

Egy magyar gazdálkodó, amerikai alapanyagokból egy amerikai cég megrendelése alapján, bér munka szerződés keretében állít elő elektronikai cikket. Milyen vámeljárást kell kezdeményezni az alapanyagokra?

Aktív feldolgozást (felfüggesztő eljárásban).

6. feladat

Egy magyar gazdálkodó, japán alapanyagokból egy japán cég megrendelése alapján, feldolgozós ügylet keretében állít elő elektronikai cikket. Milyen vámeljárást kell kezdeményezni az alapanyagokra?

Aktív feldolgozást (vámvisszatérítési eljárásban).

7. feladat

Egy magyar bútorgyártó cég, Oroszországból érkező alapanyagokból állítja elő termékeit. Milyen vámeljárást alá kell vonni az orosz alapanyagot ahhoz, hogy azt a magyar gazdálkodó fel tudja dolgozni?

Amennyiben az előállított terméket a Közösség területén kívánja értékesíteni, akkor szabad forgalomba bocsátást. Amennyiben a termék bér munka szerződés keretében került előállításra, vagyis az előállítást követően harmadik országba újra kiszállításra kerül, akkor aktív feldolgozást felfüggesztő eljárásban. Ha a gazdálkodó bizonytalan a késztermék értékesítési piacában, akkor aktív feldolgozást vámvisszatérítési eljárásban.

8. feladat

Egy magyar gazdálkodó, az olcsó kínai munkaerőt kihasználva, magyarországi alapanyagok felhasználásával, bér munka szerződés keretében Kínában állíttatja elő a készterméket, amelyet a Közösség területén kíván értékesíteni. Milyen vám eljárást kell kezdeményezni a magyarországi alapanyagok feldolgozásához?

Passzív feldolgozást.

9. feladat

Szerbiából érkezik egy építőanyagokat tartalmazó szállítmány, amelynek szabad forgalomba bocsátását Szegeden szeretné kezdeményezni az importőr. A vám eljárást megelőzően megvizsgálja a szállítmányt, és megállapítja, hogy sem mennyiségben, sem pedig minőségben nem az érkezett, mint amit megrendelt. Mit tehet a gazdálkodó?

Kéri az áru szabad forgalomba bocsátását, vagy újrakivitelét, vagy felajánlja az állam számára ellenszolgáltatás nélkül, vagy kéri az áru megsemmisítését, vagy betárolja az árut vámszabad területre, vagy vámszabad raktárba.

10. feladat

Egy magyarországi import-export tevékenységet folytató gazdálkodó egy kiváló vételi lehetőséget kihasználva Oroszországban vásárol cementet. Ezt a cementet a lehető legnagyobb haszonnal próbálja meg továbbértékesíteni, így vár a kedvező eladási pozícióra. Mit tehet a cementszállítmánnyal?

A legoptimálisabb, ha kéri az áru vámraktárba történő betárolását.

11. feladat:

Válassza ki a gazdasági vám eljárásokra vonatkozó általános ismérveket!

A vámhatóság engedélyre van szükség. _____

Nyilvántartást kell vezetni. _____

A vámeljárások és a kapcsolódó rendelkezések

12. feladat

Határozza meg a gazdasági vámeljárások esetén az engedély érvényességi idejét!

A vámraktározás esetén nincs korlátozva. _____

Aktív feldolgozás, passzív feldolgozás, vámfelügyelet mellett történő feldolgozás esetén 3 év. _____

13. feladat

Határozza meg a gazdasági vámeljárások témakörében az eljárást lezáró vámhivatal fogalmát!

A vámeljárást lezárására alkalmas vámeljárással benyújtott árunyilatkozat elfogadására felhatalmazott vámhivatal.

14. feladat

Párosítsa össze a felsorolt eljárásokat a rendelkezésre álló határidőkkel!

Az engedély érvényességének általános határideje - 3 év _____

Az engedélyezés határideje vámraktározás esetén - 60 nap. _____

Az engedélyezés határideje aktív feldolgozás esetén - 30 nap. _____

15. feladat

Válassza ki a gazdasági vámeljárások általános engedélyezési feltételeit!

A kérelmező megbízható vámadós. _____

Vámbiztosítékot kell nyújtani. _____

Az eljárás gazdaságilag indokolt. _____

16. feladat

Válassza ki a gazdasági vámeljárások esetén az engedélyezés határidejét!

Általánosan 30 nap.

17. feladat

Válassza ki, hogy a gazdasági vámjáráások esetében milyen lehetséges módokon történhet az engedélyezés?

Írásos kérelem esetén a Biz. Rendelet 67. számú mellékletében meghatározott nyomtatványon, illetve határozattal történik. _____

Írásbeli és szóbeli árnyilatkozat esetén az árnyilatkozat elfogadásával. _____

18. feladat

Válassza ki az alábbi felsorolásból, hogy melyek minősülnek közvámraktárnak!

"B" típusú _____

"A" típusú _____

19. feladat

Válassza ki az alábbi felsorolásból, hogy melyek minősülnek magánvámraktárnak!

"C" típusú _____

"D" típusú _____

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

A Tanács 1992. október 12-i, 2913/92/EGK rendelete a Közösség Vámkódex létrehozásáról (a továbbiakban: Vámkódex)

A Bizottság 1993. július 2-i, 2454/93/EGK Rendelete a Közösségi Vámkódexet létrehozó 2913/92/EGK Tanácsi rendelet végrehajtásáról (a továbbiakban: VHR)

A Tanács 2009. november 28-i, 1186/2009/EK rendelete a vámmentességek közösségi rendszerének létrehozásáról

A Tanács 1987. július 23-i, 2658/87/EGK rendelete a vám- és statisztikai nomenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról

A közösségi vámjog végrehajtásáról szóló 2003. évi CXXVI. Törvény (a továbbiakban: nemzeti vámtörvény, vagy 2003. évi CXXVI. Tv.)

Dézsai Zsolt: Vámjogi ismeretek, Vám, jövedéki és termékdíj ügyintézők és pénzügyőrök kézikönyve, SALDO kiadó, 2010.

<http://vam.gov.hu>

<http://kkk.vam.gov.hu/eles/1/taricweb>

<http://iru.org>

AJÁNLOTT IRODALOM

A Tanács 1992. október 12-i, 2913/92/EGK rendelete a Közösség Vámkódex létrehozásáról (a továbbiakban: Vámkódex)

A Bizottság 1993. július 2-i, 2454/93/EGK Rendelete a Közösségi Vámkódexet létrehozó 2913/92/EGK Tanácsi rendelet végrehajtásáról (a továbbiakban: VHR)

A Tanács 2009. november 28-i, 1186/2009/EK rendelete a vámmentességek közösségi rendszerének létrehozásáról

A Tanács 1987. július 23-i, 2658/87/EGK rendelete a vám- és statisztikai nomenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról

A közösségi vámjog végrehajtásáról szóló 2003. évi CXXVI. Törvény (a továbbiakban: nemzeti vámtörvény, vagy 2003. évi CXXVI. Tv.)

Décsi Zsolt: Vámjogi ismeretek, Vám, jövedéki és termékdíj ügyintézők és pénzügyőrök kézikönyve, SALDO kiadó, 2010.

<http://vam.gov.hu>

MUNKANYAG

A(z) 1981-06 modul 005-ös szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
52 343 03 0000 00 00	Pénzügyőr
52 343 05 0010 52 01	Jövedéki ügyintéző
52 343 05 0010 52 02	Vámügyintéző

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:
16 óra

MUNKANYAG

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1–2008–0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.
Telefon: (1) 210–1065, Fax: (1) 210–1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató